

VÖRÖSVÁRI ÚJSÁG

Werischwarer Zeitung

XXI. ÉVF. 1. SZÁM – 2015. JANUÁR – 300 FT

Próbaüzemre kész a szennyvíztelep

Betelepülési emlékmű és egy új tér

Saaschlochn frie in Werischwar

Karácsony a zeneiskolában

Nő a népesség a pilisvörösvári kistérségben

KARÁCSONYI ÜNNEPSÉG A TEMPLOM TÉRI NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLÁBAN

Fotók: Kárpát József

December 19-én ünnepelték a karácsonyt a Templom téri iskola tanárai és diákjai. Az ünnepségen vendégként jelen volt Gromon István polgármester és Tóthné Pataki Csilla, tankezületi igazgató, akik a diákok színvonalas műsora után köszöntötték a nyugdíjba vonuló Gréts Ágnes tanítónőt.

ÚJÉVI KONCERT

Hagyományosan az „A tempo” Koncertfúvós Zenekar koncertjével indul az új esztendő városunkban. Így volt ez idén is. Január elsején ismét megtöltötték az érdeklődők a Zeneiskola színháztermét, hogy meghallgassák, mivel készült az év első napjára a zenekar. Idei műsoruk igen jó hangulatúra sikerült, jól ismert dallamok csendültek fel, melyeket ezúttal különböző filmek betétdalaiból válogattak össze. A zeneszámokat zongorán Bihari Nóra kísérte.

A TARTALOMBÓL KEDVES OLVASÓK!

Hírek	4
Polgármesteri interjú	6
Önkormányzat	8
Adománygyűjtő felhívás	9
Betelepülési emlékmű	10
Szennyvíztelep	12
Hulladékfeldolgozó üzem	14
Nő a népesség	15
Pilisianyu.hu	16
Sváb parasztházak	17
Karácsony a zeneiskolában	18
Holocaust Denkmal	21
Kristkindl in Werischwar	22
Disznóölés	24
Téli sportok	27
Csikung	28
Oktatás	30
Kéménytűzek	31
Fórum	33
Eseménynaptár	34
Képzőművészeti kiállítás	36

Szerkesztőség: 06/30-228-0262
 ujsag@pilisvorosvar.hu

A következő lapzárta:
 február 6. péntek

Tervezett megjelenés:
 február 21. szombat

Köszönjük, hogy az újságot árúsítják:

Ági bolt, Bányató utcai kisbolt, Barkács-bolt, Büfé, CBA Profi-Hús Kft., Halmschlager élelmiszerbolt, Koller Elektronika, Krivinger zöldségesbolt, Krausz mezőgazdasági bolt, Liget ABC, Margit minimarket, Mester hentesüzlet, Müller kávézó, Művészetek Háza (porta), Rotburger söröző, Sváb pékség, Tácsik Pékség és Cukrászda, Városi Könyvtár, Waldek

Mi mással is indulhatna az új esztendő első lap-száma, mint azzal, hogy magam és szerkesztőtársaim nevében minden kedves olvasónknak békés, vidám új esztendőt kívánjak! Remélem, az ünnepek alatt sikerült mindannyiuknak feltöltődni kicsit szeretetek körében, és újult erővel kezdik az új évet. És bár a december a várakozásról, az elmélyülésről, az ünnepségről szól, azért akadt bőven téma ebben az időszakban, melyekről beszámolhatunk Önöknek lapunk hasábjain.

Színes, képes beszámolókkal idézzük fel a Templom téri iskola karácsonyi ünnepségét, a képzőművészeti tan-szak kiállítását, a zeneiskola karácsonyi koncertjét és az „A tempo” zenekar hagyományos újévi koncertjét.

A tavalyi év folyamán már beszámoltunk arról, hogy a városvezetés tervezi egy betelepülési emlékmű felállítását. Nos, a tervek egyre jobban közelítenek a megvalósulás felé. Arról, hogy hol is tartanak jelenleg, Kutas Gyulával készült interjúnkban olvashatnak részleteket. Mérföldkövéhez érkezett a szennyvíz-projekt: indulhat az új telep próbaüzeme. Ebből az alkalomból jártunk a szennyvíztisztító medencénél, megnéztük, mi készült el, és szó esik arról is, hogy a csatornázás hogy halad. Így év elején szót ejtünk a demográfiai változásokról a környéken, és bemutatunk egy közelben működő hulladék-hasznosító telepet.

Olvasmányos írást találnak lapunkban, rengeteg érdekes információval és sváb kifejezésekkel a hagyományos disznóvágásról Zsámboki Szabolcs tollából, és folytatódik a sváb házakról szóló sorozatunk. Német nyelvű cikkben olvashatnak a Kristkindl-játékról és a sváb törzsasztal tevékenységéről, sportrovatukban pedig ezúttal a foci és a jóga kerül előtérbe, és egy kicsit a téli sportok világában is kalandozunk a Pilisi Parkerdő jóvoltából. Remélem, idén is minél többen olvassák majd a Vörösvári Újságot, mi pedig igyekszünk hónapról hónapra színes, érdekes, közérdekű témákkal készülni Önöknek.

Palkovics Mária

SZABÓ MAGDA:

JANUÁR

*A tó beállt, a tó türelmes,
 bólint, ha a tél szól neki,
 ám a patak nem engedelmes,
 az fut, ha a fagy kergeti,
 s mikor fehér inát harapják
 a jég fogai, felkiált;
 visszarengik ringó haragját
 az aranysemű vadlibák.*

*A hegy alját levágta
 kőd fodros szélű kése: csak
 a csúcs beszédes vonala,
 a vár falai látszanak,
 a pára tartja tenyerén,
 a semmin ül a csúcs, a rom,
 egy felleg kúsza szövetén,
 laza pára-boltozaton.*

(részlet)

Vörösvári Újság

Werrischwarer Zeitung

Pilisvörösvár Város
 Önkormányzatának
 közéleti havilapja

A lap alapítója, tulajdonosa és
 fenntartó szerve:
 Pilisvörösvár Város
 Önkormányzatának
 Képviselő-testülete
 (2085 Pilisvörösvár, Fő tér 1.)

A lap kiadója:
 Gazdasági Ellátó Szervezet,
 Pilisvörösvár

Felelős kiadó:
 a GESZ, Pilisvörösvár vezetője

Felelős szerkesztő:
 Palkovics Mária
 ujsag@pilisvorosvar.hu

Tördelőszerkesztő:
 Kovács Márk
 hirdetes.ujsag@pilisvorosvar.hu

Rovatszerkesztők:
 Dr. Müller Márta,
 Dr. Kerekes Gábor
 – nemzetiség

Várhegyi Ferenc
 – sport

Komáromi-Bauknecht
 Hajnalka
 – szerkesztő-riporter

Sólyom Ágnes
 agi.ujsag@pilisvorosvar.hu
 – önkormányzat,
 olvasószerkesztő

Online szerkesztő:
 Schuck Béla
 webmaster@pilisvorosvar.hu

A címlapon:
 Próbaüzemre kész
 a szennyvíztelep

Fotók:
 Komáromi-Bauknecht Hajnalka,
 Kovács Márk, Palkovics Mária,
 Sólyom Ágnes

Szerkesztőség:
 Pilisvörösvár, Fő u. 127.
 Művészetek Háza
 Telefon: 06/30-228-0262

Nyomdai kivitelezés:
 BEST Magyarország
 Nyomdaipari Kft.

BESTHU
 PRINTING COMPANY

1034 Bp., Selmeci u. 29.
 Info: (+36-30) 9542-618
 Web: www.besthu.hu
 E-mail: info@besthu.hu

ISSN 1417-6823

Megjelenik
 1400 példányban.

HÍREK

Betelepülési emlékmű

Pilisvörösvár képviselőtestülete még 2014-ben döntött arról, hogy az első telepések megérkezésének 325. évfordulója alkalmából emlékművet állít. A 2014. júliusi rostan túljutott öt pályamű közül január 6-ai rendkívüli ülésén a testület a Szinvai Pál által készített „Négytagú család vándorol” nevű pályaművet választotta ki nyertesnek. Az emlékmű felállítását pilisvörösvári polgárok és vállalkozások is támogathatják. A nyertes pályaműről és a leendő helyéről a 10. oldalon olvashatnak bővebben, az adománygyűjtés részleteit pedig lapunk 9. oldalán találják.

Indul a próbaüzem a szennyvíztelepen

Megépült a szennyvíztelepen az új, fedett tárolómedence, ezzel mérföldkövéhez érkezett a 2008 óta tartó szennyvízprojekt. Amíg a telep korábbi engedélyezett teljesítménye 500 m³/nap volt, addig mostantól napi 2100 m³ szennyvizet képes befogadni és megtisztítani. A próbaüzem hivatalosan 2015. január 20-án, kedden kezdődik, és kb. fél éven át tart. A témáról részletesen olvashatnak az újság 12. oldalán.

A Művészetek Háza két programmal indította az újévet.

Január 2-án, pénteken este Újévi Operett Gála került megrendezésre, ahol Benkóczy Zoltán operaénekes és társai ismerős dallamokkal, keringővel, palotással, polkával, népi tánccal szórakoztatták a megjelenteket.

Január 4-én, vasárnap délután a kisebbeket bábelőadás várta – Sicc Pszt! címmel.

Marlok Jessica kapta a Koch Valéria-díjat

Idén tizenkilencedik alkalommal került sor a Magyarországi Német Önkormányzatok Napjára, melyet minden évben január második hétvégéjén, az első ízben 1994 decemberében választott kisebbségi önkormányzatok megalakulásának évfordulóján ünnepelnek. A január 11-én a Budapest Kongresszusi Központban tartott gálaműsor védnöke Áder János köztársasági elnök volt.

Az idei évben tizenkettedik alkalommal került sor a Koch Valéria-díj átadására, melyet magyarországi német középiskolások kapnak meg kiemelkedő iskolai teljesítményük és nemzetiségi területen végzett munkájuk alapján. A díjat a gálán Marlok Jessica (Friedrich Schiller Gimnázium, Pilisvörösvár), Göbl Viktória (Magyarországi Németek Általános Művelődési Központja, Baja) és Schneider Corinna (Koch Valéria Iskolaközpont, Pécs) vehette át. (Kép és szöveg: www.zentrum.hu)

Sautanz – sváb disznótor Budakeszin

Budakeszi város német önkormányzata idén először, hagyományteremtő céllal rendezte meg a „Sautanz Fesztivált” január 17-én. A fesztiválon Budakeszi, Dunabogdány, Solymár, Törökbálint és Vecsés csapata szállt versenybe, a feladat pedig egy igazi, hagyományos sváb disznótor bemutatása volt. A munka már a kora reggeli órákban, a disznók leölésével elkezdődött, majd a feldolgozás következett. Az ételeket egy hattagú zsűri bírálta, figyelve az ízekre és természetesen a sváb hagyományokra. A versenyt végül Dunabogdány csapata nyerte, így ők egy évre magukénak tudhatják a „Bárd vándordíjat”. Budakeszi különdíjat

kapott. A szervezők szándéka szerint jövőre még több résztvevővel rendezik meg a II. Sautanz Fesztivált.

Hiánypótló tananyagok készültek a német nemzetiségi oktatáshoz

Hiánypótló tananyagok és taneszközök készültek a német nemzetiségi oktatáshoz és neveléshez. A nyelvkönyvek, munkafüzetek s egyebek mellett digitális anyagok összeállításáról szóló projekt záróeseményét január 13-án tartották Pécsen. Englenderné Hock Ibolya, a Koch Valéria Iskolaközpont igazgatója az MTI-nek elmondta: a mintegy 200 millió forint európai uniós pályázati támogatásból finanszírozott fejlesztésnek köszönhetően ősztől a német nemzetiségi oktatási és nevelési intézmények anélkül tudnak megfelelni az új kerettantervnek, hogy a nevelőknek és a pedagógusoknak otthon, egyénileg kellene tananyagokat készíteniük. Korábban ugyanis erre kényszerültek. Heinek Ottó, a Magyarországi Németek Országos Önkormányzatának elnöke az új tananyagok készítését a magyarországi német iskolaügy eddigi legnagyobb szellemi befektetésének nevezte. (Forrás: hirado.hu)

Taggyűlés

A Pilisvörösvári Nyugdíjas Klub

2015. február 28-án

15 órától

tartja ÉVNYITÓ TAGGYŰLÉSÉT a Művészetek Házában.

Napirendi pontok:

- A tavalyi év pénzügyi beszámolója
- A klub által tervezett jelentősebb események 2015-ben
- Az idei év kirándulási tervének ismertetése, kiosztása
- Üdülési lehetőségek ismertetése
- Egyebek

Az évnnyitó taggyűlésre szeretettel várunk minden klubtagot!

A Klub vezetősége

Adventi adománygyűjtés

Pilisvörösvár Város Szociális és Egészségügyi Bizottsága 2014. december 7-én – immár második alkalommal – az Adventi vásár ideje alatt adománygyűjtést szervezett a rászoruló vörösvári gyerekek megajándékozása céljából.

Az esős idő ellenére szép számmal gyűltek játékok, könyvek, édességek, melyekből 37 gyermeknek készült tartalmas ajándékcsoomag. Ezek átadására még karácsony ünnepe előtt sor került.

A SZEZB köszönetet kíván mondani minden önzetlen adományozónak, akik fontosnak tartották, hogy ismeretlenül is örömet okozzanak, és gazdagítsák a gyerekek karácsonyát.

Köszönjük dr. Berkiné Balasi Anikónak, a Művészetek Háza igazgatójának, hogy helyet biztosított számunkra és dr. Krupp Zsuzsanna jegyző asszonynak, valamint a Polgármesteri Hivatal munkatársainak a szervezésben és a csomagok kiosztásában nyújtott segítségét.

Aldott, békés új esztendőt kívánva,

Kollár-Scheller Erzsébet
SZEZB elnök

HIRDETÉSI DÍJAK

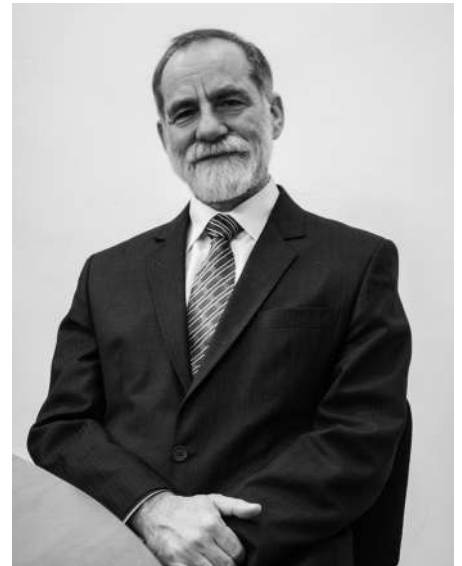
A

VÖRÖSVÁRI ÚJSÁGBAN

	Fekete-fehér	Színes
Hátsó borító:	–	120 000 Ft
1/1 oldal	48 000 Ft	60 000 Ft
1/2 oldal	24 000 Ft	30 000 Ft
1/4 oldal	12 000 Ft	15 000 Ft
1/8 oldal	6 000 Ft	7 500 Ft
1/16 oldal	3 000 Ft	3 750 Ft
apróhirdetés (max. 200 karakter)	500 Ft	–

Az árak áfával együtt értendők.

ÚJÉVI KÖSZÖNTŐ

*„Újesztendő, vígságszerző, most kezd újulni,
újulása víg örömet most kezd hirdetni”*

– mondja egyik szép magyar népdalunk első versszaka, mely az emberiség egyik ősi alap-élményét fogalmazza meg: a tél közepén, a legrövidebb nappalok és a leghosszabb éjszák elmúltával az ember már előre tekint, a tavaszt várja, terveket sző az új évre. Reménykedik abban, hogy az új évben szerencsés lesz, hogy erőfeszítéseit siker koronázza, hogy az adódó nehézségeket majd legyőzi, hogy tervei megvalósulnak.

Így vagyunk ezzel mi, ma élő vörösvári emberek is, egyéni és közösségi életünkben egyaránt. Miközben aggódva figyeljük az Ukrajnából érkező híradásokat, az amerikai-magyar viszony alakulását, a civil tüntetések kimenetelét, reménykedve várjuk a béke irányában tett lépéseket, a gazdasági válságból való kilábalást, a kül- és belpolitikai nyugalmat, a munkalehetőségek bővülését, a magasabb béreket, az alacsonyabb adókat, problémáink megoldódását, betegségeink elmúlását, jókedvet, szeretetet és boldogságot családunk, településünk, országunk életében.

Reményünket igyekszünk saját erőfeszítéseinkkel is megalapozni: számadást készítünk arról, hogy az előző év milyen eredményeket hozott, mit tettünk jól és mit rosszul, mit kell megtartani és mit kell másképp csinálni a jövőben; elhatározásokat teszünk a jövőre vonatkozóan, célokat tűzünk ki, ütemterveket készítünk a célok elérésére.

Visszatekintve az elmúlt évre, örömmel állapíthatjuk meg, hogy 2014-ben sok szép fejlesztést tudtunk megvalósítani. Hogy csak a legjelentősebbeket említsem: megkezdtük és év végére csaknem be is fejeztük a szennyvíztelep felújítását és bővítését, parkolók és járdák építésével enyhítettük a Vásár téri iskola és a Templom téri iskola körüli közlekedési problémákat, szilárd burkolattal láttuk el a temető három fő belső útját és a Sporttelep bevezető útját, és sokunk régi vágyát teljesítve megépítettük a Szakorvosi Rendelőben a liftet.

Az építkezések, fejlesztések mellett sok örömteli pillanatot élhettünk át a különböző egyesületi-, intézményi- és városi rendezvényeken, melyek közül talán a legemlékezetesebb volt az első német telepesek Vörösvárra való megérkezésének 325. évfordulója alkalmából rendezett betelepülési menet.

Az idei évre hasonló szép dolgokat tervezünk. Az év kiemelt céljai a Szent István utcai önkormányzati bölcsőde megépítése és beindítása, a szennyvíztelep és a csatornahálózat felújításának befejezése, a Vásár téri iskola, a Gradus tagóvoda és Templom téri volt óvoda tetőzetének felújítása, valamint a Betelepülési emlékmű elkészítése és ünnepélyes felavatása augusztus 15-én, Nagyboldogasszony ünnepén, a Vörösvári Napok keretében.

Munkánk során továbbra is számítunk az állami és az önkormányzati intézmények, a civil egyesületek, az egyházak és minden jóakarató ember támogatására. Tudjuk, hogy terveink megvalósulását a külső körülmények mindig befolyásolhatják, de bízunk abban, hogy közös erőfeszítéssel, összefogással 2015-ben is előrébb léphetünk intézményeink, közterületeink és közösségünk fejlesztésében és építésében.

Ennek reményében kívánok Pilisvörösvár minden polgárának az új évre jó kedvet, jó egészséget, sok boldogságot, sok sikert és örömet!

Gromon István
polgármester

• A választások kapcsán nemrég megtörtént az elmúltak összegzése, értékelése. Ennek alapján úgy tűnt, jó esély van arra, hogy jól menjen a város szekere a közeljövőben. Így látja ezt most is? Szép reményekkel indul neki a 2015-ös évek?

Igen, a 2015. évek szép reményekkel indulunk neki, egyrészt azért, mert az előző évek céltudatos és eredményes gazdálkodásának köszönhetően a költségvetésünk jelenleg jó állapotban van, másrészt azért, mert az előző évben már több idej projektet előkészítettünk.

Ha az egész előttünk álló ötéves ciklusra gondolunk, akkor azonban már óvatosabban fogalmazok, mert megismerve a Magyarország 2015. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2014. évi XCIX. törvényt, valamint a Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről szóló 2014. évi C. törvényt, úgy látom, hogy az önkormányzatok számára ismét nehezebb évek jönnek. Az önkormányzatok finanszírozásában ugyanis egyre inkább érvényesül az az alapelv, amit a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény úgy fogalmaz meg, hogy „a feladatfinanszírozási rendszernek biztosítania kell a helyi önkormányzatok bevételi érdekeltiségének fenntartását”. Ez – kissé leegyszerűsítve, de világosabban fogalmazva – azt jelenti, hogy az állam úgy adagolja a feladatfinanszírozás összegeit, hogy az önkormányzatok több helyi adó kivetésére kényszerüljenek.

A gyakorlatban ez úgy valósul meg, hogy a törvény alapján minden településnek kiszámítják az adóerő-képességét (a településen működő vállalkozások összesített adóalapja, szorozva 1,4-gyel), valamint kiszámítják a település elvárt bevételét (a településen működő vállalkozások összesített adóalapja, szorozva 0,55-tel). Az adóerő-képesség és az elvárt bevétel figyelembe vételével aztán – megfelelő képlet segítségével – kiszámítják, hogy egy önkormányzat milyen támogatási kategóriába tartozik, s ennek megfelelően a működéséhez mennyi általános támogatást kap. Mivel Pilisvörösváron az egy főre jutó adóerő-képesség viszonylag magas (26 848 Ft), mi a 8. támogatási kategóriába esünk, így az elvben járó általános működési támogatásból 95%-os elvonásban részesülünk.

Mindez végeredményben azt jelenti, hogy a 2015. évi általános működési támogatásból, ami nálunk elvben kb. 156 millió forint lenne, közel 144 millió forintot elvonnak. (Ez az elvonás tavaly még „csak” 116 millió forint volt, tehát az idén 28 millió forinttal kevesebb működési támogatást kapunk, mint tavaly.)

• **Mit jelent ez a konkrét önkormányzati feladatokra nézve?**

A konkrét önkormányzati feladatokra lebontva mindez azt jelenti, hogy az idei évben az egyik legfontosabb kötelező fel-

adatunkra, a település-üzemeltetésre nulla forint állami támogatást kapunk. Tehát nem kapunk egyetlen fillért sem közvilágításra, a közutak karbantartására, zöldterület-gazdálkodásra, temetőfenntartásra stb. Ugyanígy nem kapunk egy forintot sem az egyéb feladatokra, pl. az általános iskolák és a zeneiskola működtetésére. A szintén kötelező önkormányzati alapfeladatot jelentő településfejlesztés, településrendezésre szintén nem kapunk egy forintot sem. Az ezekhez szükséges fedezetet a saját bevételeinkből, azaz alapvetően az iparüzési adóból és a magánszemélyek kommunális adójából kell biztosítanunk.

Tartok attól, hogy a 2016-os és 2017-es években az állami támogatás még tovább csökkenhet. Ettől függetlenül természetesen nem adjuk fel – voltak már nehéz évek korábban is –, igyekszünk alkalmazkodni a helyzethez, s úgy irányítani az önkormányzat gazdálkodását, hogy a polgároknak a lehető legkevesebb terhet rakjuk, s közben számukra mégis a lehető legtöbbet nyújtunk.

• **Mik lesznek az idei év legfontosabb feladatai, céljai?**

A 2015. évi költségvetés tervezetének összeállítását most van folyamatban, a képviselőtestület majd csak február elején tárgyalja azt, ezért egyelőre csak a korábban elhatározott fejlesztésekről tudok beszélni.

Ezek alapján a 2015. év kiemelt feladata a szennyvíztelep és a csatornahálózat felújításának és bővítésének befejezése. A szennyvíztelep kivitelezése jó ütemben halad, a végéhez közeledik. A csatornahálózat kivitelezéséből még sok van hátra, remélem, hogy – ígéretének megfelelően – az időjárás enyhülésével nagyobb sebességre kapcsol majd a kivitelező.

Kiemelt cél az idei évben az önkormányzati bölcsőde kialakítása (a volt Szent István utcai óvoda épületének átalakításával és felújításával), majd a bölcsőde engedélyeztetése és beindítása. A kivitelezési közbeszerzés folyamatban van. Ennek eredményes lezárása után egy kb. 4-5 hónapos kivitelezéssel, majd utána még egy kb. 3 hónapos engedélyeztetéssel kell szá-

molnunk, tehát valamikor október táján várható a bölcsőde beindulása.

Jelentős összegeket kell fordítanunk az idei évben egyes önkormányzati intézmények épületeinek a tetőfelújítására. Teljes tetőfelújításra van szükség a Vásár téri iskola, a Gradus tagóvoda és a Templom téri volt óvoda épületén. A kivitelezési közbeszerzés ezekre is folyamatban van, ennek eredményes lezárása után a kivitelezés idejét a nyertes ajánlattevővel és az intézménnyel egyeztetve fogjuk kitűzni.

Az infrastruktúra-fejlesztések mellett az idei évben egy különleges, inkább szimbolikus jellegű, de véleményem szerint hiányt pótló, és a város azonosságátudata szempontjából igen nagy jelentőségű fejlesztést is tervezünk: szeretnénk elkészíteni az első német telepeselek Vörösvárra érkezésének 325. évfordulójának emlékére tervezett Betelepülési emlékművet. A nyertes pályaművet már kiválasztottuk, jelenleg folyamatban van az alkotó művésszel a szerződéskötés, aztán kezdődhet a kivitelezési munka. Bízom abban, hogy minden jól megy majd, s augusztus 15-én, Nagybaldogasszony ünnepén, a vörösvári nagytemplom búcsújának napján felavathatjuk az emlékművet.

Sok más tervünk is van még, de ezekről a költségvetés elfogadása után tudok majd nyilatkozni.

• **A Betelepülési emlékmű felállítására néhány nappal ezelőtt adománygyűjtést hirdetett az önkormányzat. Miért döntöttek úgy, hogy a lakosságot is bevonják a költségek előteremtésébe?**

A képviselőtestület tisztában van azzal, hogy az emlékmű felállítását maga határozta el, s hogy az emlékmű felállításához szükséges fedezetet alapvetően az önkormányzatnak kell biztosítania. Az adománygyűjtést azért hirdettük meg, mert a polgárok hozzájárulása egyrészt csökkentheti a közpénzből biztosítandó összeg nagyságát, másrészt erősítheti az emlékműhöz való személyes, illetve családi kötődést. Én magam is úgy gondolom, hogy a Betelepülési emlékmű felállításának terve olyan nemes cél, amit örömmel támogatni.

A karácsony előtt tartott rendkívüli ülésen már kiválasztottuk a nyertes pályaművet és a felállítási helyszínt, sőt már látványtervek is készültek a felállítandó emlékműről, ezeket most mind közzé tesszük. Úgy gondolom, hogy a terveket megismerve sokan fogják úgy érezni, hogy ezt az ügyet érdemes támogatni. Senkit nem kényszerítünk, senkitől nem várjuk el a támogatást, de bízom abban, hogy sokan lesznek a támogatók, s így a felállítandó emlékmű nemcsak a betelepülés és városalapítás mementója, hanem egyben a településünk polgárai közötti összefogás és összetartás megnyilvánulása és bizonyítéka is lehet.

• **Az idei évtől kezdve átalakul a szociális támogatások rendszere. Mit lehet erről tudni?**

A Magyarország 2015. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2014. évi XCIX. törvény szerint a kormány megújítja a rászorulókat támogató rendszerét. Ennek keretében elválasztja egymástól az állam által nyújtott szociális ellátásokat, illetve az önkormányzati segélyezéssel kapcsolatos feladatokat. Az állam által nyújtott szociális ellátás keretében jár majd a jogosultaknak az időskorúak járadéka, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, az egészségkárosodási és gyermekfelügye-

leti támogatás, az ápolási díj, az alanyi és a normatív közgyógyellátás, valamint az egészségügyi szolgáltatás.

Több ellátási forma megszűnik. Ilyen például a rendszeres szociális segély, ami helyett egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti díjat vezetnek be. Az 55 év feletti állásnélküliek foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülhetnek, ennek összege azonban alacsonyabb, mint a korábbi ellátási formáé.

Más eddigi ellátási formák beleolvadnak az önkormányzatok által újonnan bevezetendő települési támogatásba. Így például önálló formában nem lesz óvodáztatási támogatás, adósságkezelési szolgáltatás és lakásfenntartási támogatás, de az önkormányzatok ilyen célokra is adhatnak települési támogatást. Az önkormányzatoknak 2015. február 28-ig kell megalkotniuk a települési támogatásra vonatkozó rendeletüket, s ebben az új rendeletben szabályozza majd minden önkormányzat – anyagi lehetőségeinek függvényében – az ellátások jogosultsági feltételeit, az ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, felhasználásának, ellenőrzésének szabályait és a támogatások mértékét.

• **Az önkormányzat több feladatot vagy több pénzt kap?**

Egyiket sem. 2015. március 1-jétől a szociális ellátási formák egy része – a hozzá tartozó finanszírozással együtt – átkerül a járási hivatalokhoz, ez tehát az önkormányzatoknál némi feladatcsökkenést jelent.

Az önkormányzatnál maradó segélyezési feladatok ellátásához az alacsony bevételi képességű önkormányzatok kapnak majd költségvetési támogatást, a jelentős iparüzési adóval rendelkező településeknek azonban a települési támogatáshoz szükséges összegeket a helyi iparüzési adóbevételekből kell biztosítani. Mivel Vörösvár viszonylag jelentősebb iparüzési adóbevételel rendelkezik, nálunk az átalakulás egyértelműen forráselvonást jelent.

• **Lesz-e változás a lakosság számára?**

2015. március 1-jétől már a Járási Hivatal állapítja meg és folyósítja majd a foglalkoztatást helyettesítő támogatást és az egészségkárosodási és a gyermekfelügyeleti támogatást. Az önkormányzatnál folyamatban lévő eljárásokat február 28-ig át kell adnunk a Járási Hivatalnak. A Járási Hivatalhoz átkerülő ügyek átvételéről a Járási Hivatal 60 napon belül értesíti az ügyfelet.

Sólyom Ágnes

A POLGÁRMESTERI HIVATAL KÖZLEMÉNYEI

Felhívás eboltási kötelezettség teljesítésére

Felhívom a Tisztelt Lakosság figyelmét, hogy az a kutyatulajdonos, aki kutyáját nem oltatja be, szabálysértést követ el, és pénzbírsággal sújtható.

Az oltás minden 3 hónaponál idősebb korú, egészséges és 14 napon belül embert nem mart eb számára kötelező. (164/2008 (XII.20) FVM rendelet 4 § (1))

A 2015. évi veszettség elleni oltást az alábbi pilisvörösvári helyeken végzik el:

- Dr. Harmat Attila - Pilisvörösvár, Kisfaludy u. 4.
Tel.: 26/331 115 06-70/2310010
- Dr. Saufert Gyula - Pilisvörösvár, Kisfaludy u. 48.
Tel.: 26/332 450 06-30/9241520
- Dr. Talpag Bálint - Pilisvörösvár, Fő u. 61.
Tel.: 26/330 348 06-30/2039413

Dr. Krupp Zsuzsanna jegyző

ELADÓ TELEK

Csuka u. 4728. hrsz.

509 m², 45 m² téglaházzal, víz, villany az ingatlanon belül, gáz előtte, csatorna kiépítés alatt

7.635.000,- Ft

Információ: 06-26-330-233 / 153. mellék

FELHÍVÁS a hóeltakarítással kapcsolatos szabályok betartására

Pilisvörösváron az ingatlan tulajdonosok (használók) többsége tudatában van annak, hogy az ingatlan előtti járdaszakasz tisztán tartása, hómentesítése és síkosságmentesítése a tulajdonos (vagy adott esetben az ingatlan használó bérlő, hasznélvező stb.) feladata és felelőssége. Ez azt jelenti, hogy az ingatlan előtti járdaszakason mindenki köteles a havat ellapátolni, fagyos, hideg időben pedig a járdát csúszásmentes állapotban tartani.

Azt viszont kevesen tudják, hogy a járdáról letakarított havat semmiképpen sem szabad az úttestre hordani, mert azzal a közlekedés biztonságát és ez által mások testi épségét, életét veszélyeztetik! Az út közepére visszalapátolt hó egyrészt értelmetlenül teszi az önkormányzat által szerződött hótoló autók munkáját, másrészt az úttesten foltszerűen csúszós felületet képez, ami növeli a balesetveszélyt. A közlekedés biztonságának veszélyeztetését az 1988. évi I. a közúti közlekedésről szóló törvény 42. § (1) bekezdése tiltja és a 2012. évi C. a Büntető Törvénykönyvről szóló törvény 232. §-a szankcionálja.

Köszönjük, hogy a közlekedés biztonsága, mások testi épsége érdekében betartják a szabályokat.

Dr. Krupp Zsuzsanna jegyző

Szelektív hulladékgyűjtés

Tájékoztatjuk Városunk lakosságát, hogy a szelektív hulladékgyűjtés változatlanul minden hónap harmadik hetének hétfői és keddi napján történik majd.

A januári szelektív hulladékszállítás időpontja 2015. január 19. (a Fő utca jobb oldala, Városháza felőli oldala) és 2015. január 20. napja (a Fő utca bal oldala).

A szelektív hulladékszállítással kapcsolatos kérdéseiket Paul Csaba várja a Polgármesteri Hivatal Műszaki Osztályán (330-233/149. mellék).

Műszaki Osztály

Segédletek az építéshatósági eljárásokhoz

Örömmel tájékoztatjuk Önöket, hogy Pilisvörösvár város honlapjára az építésügyi eljárásokkal kapcsolatosan új tájékoztatókat, segédleteket töltöttünk fel.

A tájékoztatók legegyszerűbben a főoldalon, az Ügyintézéshez menün belül az Építési ügyek címszó alatt (<http://pilisvorosvar.hu/vorosvari/epitesi-ugyek>) érhetőek el.

Reméljük, a közzétett ismertető, információ segíteni fogják Önöket az eljárások gördülékenyebb lebonyolításában. Kérdéseikkel, kéréseikkel forduljanak bizalommal ügyintézőinkhez!

Építéshatósági Osztály
(26-530-103, 26-530-104)

ÖNKORMÁNYZATI ÜLÉS

2014. DECEMBER 11-I RENDES ÜLÉS

Gazdasági program

Elfogadta a testület a város 5 éves gazdasági programját. Ez a fejlesztési terv – a törvényi előírásoknak megfelelően – a képviselőtestület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit rögzíti, a 2014-2019. közötti időszakokra. A program tartalmáról bővebben

ben szó esett decemberi számunkban, a polgármesteri interjúban. A teljes gazdasági program (14 oldal) megtalálható a városi honlapon (Önkormányzat / Határozatok / 2014.12.11. / Mellékletek). (169/2014. határozat – 10 igen, 1 tartózkodás)

Likvidhitelkeret-szerződés

A város jelenleg érvényes folyószámlahitelkeret (likvidhitelkeret) szerződése a Sberbank Magyarország Zrt.-vel 2014 év végén lejár, ezért a testület úgy döntött, hogy meghosszabbítja a szerződést. A kondíciók nem változnak az eddigiekhez képest, ami azt jelenti, hogy a keretnek továbbra sincs rendelkezésre tartási díja, tehát igénybevétel hiányában nem kerül pénzbe. A hitelkeret összege 100 millió forint. (170/2014 határozat – 11 igen, egyhangú)

Bővül a Duna–Vértes Társulás

Felcsút Község Önkormányzata jelezte, hogy szeretne csatlakozni a Duna–Vértes Regionális Hulladékgyűjtési Társuláshoz. A csatlakozásról – a Társulási Tanács támogató döntése után – a tagtelepülések képviselőtestületeinek is szavazniuk kell. Pilisvörösvár önkormányzata támogatta Felcsút csatlakozását. (171/2014. határozat – 11 igen, egyhangú)

Illemhely létesül a temetőben

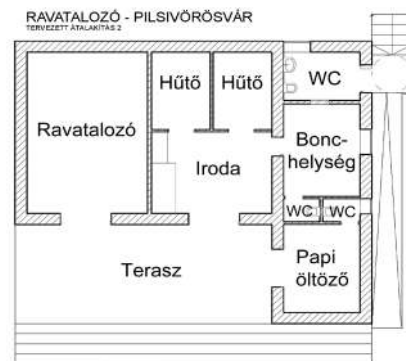
Arról is döntött a testület, hogy a városi köztemető ravatalozóépületében kialakít egy új, kívülről megközelíthető látogatói vizesblokkot. A téma úgy merült fel, hogy a közegészségügyi felügyelő szemlét tartott a temetőben, és megállapította, hogy a ravatalozó melletti árnyékszék nem felel meg a követelményeknek. Szóba jöhetett volna egy mobil vécé elhelyezése, vagy a ravatalozó mögé egy épületen kívüli, önálló mosdó építése, de ez utóbbi kb. 5 millió forintba kerülne. Így esett a választás arra a megoldásra, hogy a ravatalozó épületében lévő, használaton kívüli irodahelyiség helyén alakítsák ki a külön bejáratú vécét és mosdót. Az előzetes költségbecslés szerint az engedélyezési tervek elkészítése és a kivitelezés költsége együttesen kb. bruttó 1 millió forint lesz. (172/2014. határozat – 11 igen, egyhangú)

Háziorvosi rendelő rezsije

Elfogadta a testület dr. Für Zoltán háziorvos területi feladat-ellátási szerződésének módosítását. E szerint 2015. január elsejétől a doktor úr – a többi háziorvoshoz hasonlóan – az általa használt rendelő közüzemi díjait (rezsit) a használat arányában megfizeti a Szakorvosi Rendelőnek. (173/2014. határozat – 11 igen, egyhangú)

Ingotlanhasznosítási szerződés

2014-ben elkészítette az önkormányzat a Fő utca bányatelepi részének rekonstrukciójához szükséges engedélyes terveket a Hősök terétől a bányatelepi buszmegállóig, a Fő utca páros oldalán. Mivel az érintett terület állami tulajdon, a felújításhoz szükséges a Közlekedési Kordinációs Központ (KKK) hozzájárulása, ehhez pedig ingatlanhasznosítási szerződést kell kötni az önkormányzat mint beruházó és a KKK mint vagyonkezelő között. A testület támogatta a szerződés megkötését, melyben az önkormányzat vállalja, hogy a létesítmények forgalomba helyezését követően a létesítmények által elfoglalt területet levalasztja, és tulajdonba átveszi. (174/2014. határozat – 11 igen, egyhangú) ■

RENDKÍVÜLI ÜLÉS

2015. JANUÁR 6.

Csatornatisztító gép vásárlása

Egyetlen napirendi pontot tárgyaló rendkívüli ülésen hozott határozatot a képviselőtestület a csatorna-beruházáshoz kapcsolódóan 2015. január 6-án reggel. Ezzel lezárult a kombinált csatornatisztító célgép beszerzésére indított hosszú közbeszerzési eljárás, melyet a képviselők érvényesnek és eredményesnek nyilvánították, mivel mindkét beérkezett ajánlat érvényes volt. Nyertesnek az összességében legelőnyösebb ajánlatot adó Euro Trade Kft.-t hirdették ki.

A megvásárolandó gépkocsit a szennyvíztelep és a csatornahálózat üzemeltetője, a DMRV fogja használni a csatorna

tisztítására. A gép egy speciális igényeket kielégítő csatornatisztító célgép, melynek legyártása több mint fél évet vesz igénybe, ára pedig nettó 51 483 000 forint, de mivel a csatornaprojekt keretében vásárolja meg az önkormányzat – közel 95%-os pályázati támogatással –, a városnak csak a kb. nettó 2,5 millió forint önrészt kell állnia. (1/2015. határozat – 11 igen)

A képviselőtestület által hozott határozatok és rendeletek megtalálhatók a városi honlapon (www.pilisvorosvar.hu) / Vörösvári vagyok / Önkormányzat / Önkormányzati dokumentumok).

ADOMÁNYGYŰJTŐ FELHÍVÁS

az első német telepesek Vörösvár
községbe való megérkezésének 325.
évfordulója alkalmából felállítandó
„BETELEPÜLÉSI EMLÉKMŰ”
elkészítésének támogatására

Elfogadva Pilisvörösvár Város Önkormányzata
Képviselő-testületének 178/2014. (XII. 16.)
Kt. számú határozatával

Kedves Pilisvörösvári Polgárok!

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 28/2014. (III. 06.) Kt. sz. határozatában úgy döntött, hogy az első telepesek megérkezésének 325. évfordulója alkalmából méltó emléket kíván állítani azoknak a XVII. század végi német betelepülőknek, akik a török megszállás után Vörösvár községet megalapították, s akikől településünk jelenlegi lakosságának jelentős része származik. A Képviselő-testület olyan műalkotást kíván elhelyezni a város szívében, amely magas művészi színvonalon ábrázolja a betelepülés történelmi pillanatait, emeli környezetének fényét, és a település önazonosságának jelképévé válhat.

Az emlékmű megtervezésére és elkészítésére az önkormányzat nyilvános pályázatot írt ki. A pályázatra 12 pályázótól összesen 16 pályamű érkezett be. A pályaműveket a két bírálati forduló során véleményezte a szakértőkkel kibővített Előkészítő és Bíráló Bizottság, az Ügyrendi, Oktatási és Kulturális Bizottság, a Német Nemzetiségi Önkormányzat, a Magyar Alkotóművészek Nonprofit Kft., a Pilisvörösvári Római Katolikus Egyházközség, az önkormányzat főépítész, a Templom tér komplex fejlesztésére készülő koncepció-

terv készítője, a Pagony Táj- és Kertépítész Iroda, valamint a közszemle során az írásbeli véleménynyilvánítás lehetőségével élt pilisvörösvári polgárok.

Mindezen vélemények figyelembe vételével a Képviselő-testület meghozta 177/2014. (XII. 16.) sz. határozatát, melyben úgy döntött, hogy a pályázati felhívásra beérkezett 16, ill. a 2014. júliusi rostán túljutott 5 pályamű közül a Szinvai Pál által készített „Négytagú család vándorol” nevű pályaművet választja ki nyertesnek, továbbá, hogy az emlékművet az Iskola utca és a Templom tér sarkán, a volt Templom téri óvodánál lévő útkereszteződésben kialakítandó kis téren kívánja felállítani. A kiválasztott emlékmű elkészítésének költsége 17 780 000 forint. További költségként jelentkezik majd a szobor körüli tereprendezés, az esetleges bontási, díszburkolat-építési és kertészeti munkák, a megvilágítás és a szoborhoz vezető járdák megépítésének költsége.

Az önkormányzat minden erejével azon lesz, hogy a 2015. évi költségvetésében biztosítsa az emlékmű felállításához szükséges fedezetet. A Képviselő-testület ugyanakkor szeretné, ha Pilisvörösvár polgárai lehetőségük szerint személyesen is hozzájárulnának az emlékmű felállításának költségeihez. A polgárok hozzájárulása egyrészt csökkentené a közpénzből biztosítandó összeg nagyságát, másrészt erősítené az emlékműhöz való személyes, ill. családi kötődést.

Az adományok gyűjtésére az önkormányzat egy „Betelepülési Emlékmű Adomány” elnevezésű alszámlát nyitott, melynek száma: 14100024-11787949-43000001. Erre a számlaszámra lehet befizetni az emlékmű megvalósítására szánt összeget.

Utaláskor a közlemény rovatba kérjük beírni: „Betelepülési emlékműpályázat”, továbbá, hogy „Névvel” vagy „Név nélkül” kívánja támogatni az emlékmű felállítását. Az adományok készpénzben is befizethetők 2015. január 5-től a Polgármesteri Hivatal házipénztárában (2085 Pilisvörösvár, Fő tér 1., földszint), pénztári időben: H: 13-16-ig, K: 9.30-12-ig, Sz: 9.30-12-ig és 13-16-ig, Cs: 9.30-12-ig.

A felajánlásokat a Képviselő-testület kizárólag a betelepülési emlékmű felállítására használhatja fel. A támogatók a támogatás befizetéséről igazolást kérhetnek a Pilisvörösvári Polgármesteri Hivatal Gazdálkodási Osztályán (Fő tér 1. I. emelet 9. szoba), továbbá lehetőségük van a támogatással kapcsolatosan megállapodást aláírni az önkormányzat képviselőjével. Akinek a támogatással kapcsolatosan szerződés-kötési szándéka van, kérjük, hogy szíveskedjék ezt jelezni a Polgármesteri Hivatal jegyzői titkárságán (tel: 26-331-688). A telefones jelzés alapján egy jogi és technikai részletet is tartalmazó megállapodás-tervezetet is továbbítunk az adományozóknak.

Kérem mindazokat a pilisvörösvári polgárokat és vállalkozásokat, akiknek lehetőségei ezt megengedik, hogy támogassák adományukkal a betelepülési emlékmű felállítását. Az emlékmű reményeink szerint magas művészi színvonalon ábrázolja majd a betelepülés történelmi pillanatait, emeli majd környezetének fényét, településünk önazonosságának jelképévé válhat, az adományok révén pedig a településünk polgárai közötti összefogás szép példája is lehet.

Az emlékmű felállítására terveink szerint 2015. augusztus 15-én, Nagyboldogasszony ünnepén kerül majd sor, ünnepélyes keretek között, testvérvárosaink küldöttségeinek jelenlétében.

Gromon István polgármester

Az adományszámla állása: 200 000 Ft

A betelepülési emlékműpályázat 2014. júliusi rostáján túljutott öt pályamű közül a képviselőtestület december 16-i rendkívüli ülésén a Szinvai Pál által készített „Négytagú család vándorol” nevű pályaművet választotta ki nyertesnek. Az emlékmű felállítására a tervek szerint 2015. augusztus 15-én, Nagyboldogasszony ünnepén kerül majd sor, ünnepélyes keretek között, testvérvárosaink küldöttségeinek jelenlétében.

BETELEPÜLÉSI EMLÉKMŰ ÉS EGY ÚJ TÉR

Kutas Gyulát, az önkormányzat Ügyrendi-, Oktatási- és Kulturális Bizottságának elnökét kérdeztük arról, hogyan alakult a szobor és a helyszín kiválasztása.

• **Kinek az ötlete volt, hogy ily módon állítson emléket a város a betelepülőknek?**

Vörösvári lokálpatrióta fiataloké volt az ötlet, amit személy szerint Siklósi Krisztián tolmácsolt polgármester úrnak, akinek tettett a gondolat, s ő terjesztette a javaslatot a képviselőtestület elé.

• **Hogyan választották ki a helyszínt, egyetértés volt-e ebben a képviselőtestületben?**

Amikor kiírtuk a pályázatot a szobor elkészítésére, a pályázati felhívásban két helyszínt jelöltünk meg az emlékmű lehetséges helyéül: a Fő teret és a Templom teret. A pályázók mindkét helyszínre precízen meg is alkották a látványterveket, de valahogy egyik sem volt meggyőző. A Fő tér már így is elég zsúfolt, ezért ott nem mutattak jól a szobrok. A Templom tér már jobb volt, de a tágas, zöld teret egyik szobor sem töltötte be,

az autós forgalomtól kissé elzárt területen nem érvényesült olyan jól egyik alkotás sem.

A pályázati eljárás vége felé, mint derült égből a villámcsapás jött az ötlet id. Manhertz Mátyás pilisvörösvári kőszobrásztól – aki a kibővített Előkészítő és Bíráló Bizottságnak is tagja volt –, hogy a Templom téri óvoda sarkánál volt régen egy tér, azt kellene visszaállítani, s ott kellene elhelyezni a betelepülési emlékművet. Ötletét azzal indokolta, hogy a terület az első vörösvári utca, az egykori Sváb utca (Schwabegasse) mentén helyezkedik el (ma: Iskola utca), méghozzá forgalmas helyen, közel a templomhoz, a plébániához és az iskolához, ahol naponta gyermekek és felnőttek százai járnak.

Az ötletet polgármester úr továbbította a főépítésznek, valamint a Templom tér teljes megújítására szolgáló koncepcióterv készítőinek. Nekik is tetszett a javaslat, sőt a tervezők az interneten megtalálták egy régi, kb. 100 éves vörösvári képeslapot, amin az óvoda mellett látszik az egykor létezett tér.

Az új helyszín ötlete rendkívüli gyorsasággal meggyőzött szinte mindenkit. Ezen a helyen ugyanis sokkal jobban érvényesül majd a szobor, mint bárhol máshol. Karakteres háttér ad majd neki a volt óvoda és az iskola épülete, s élő, forgalmas helyen mutatja meg magát. Az egyik tervező és a főépítész asszony még azt is felvetette, hogy ha az óvoda kerítése mellett a régi akácfasor nem lenne, akkor erről a térről gyönyörűen látszana a templom is. A magam részéről jónak tartom a gondolatot, mert ezek az egyébként korhadt és előregedett fák már a járdát is megemelték, s néhány év múlva

amúgy is ki kellene szedni őket. És senki nem tiltja, hogy a túlsó oldalon kisebb növényű fákat ültessünk. De a fák sorsáról még nincsen döntés – bár a képviselőtestületi ülésen már felmerült a téma.

A terek funkcionalitásának a kérdése az elmúlt évtizedekben egyébként a világ más tájain sem volt mindig egyértelmű. Sok helyen a nagy, szabad területben pazarlást láttak, így pl. Kelet-Németországban (az NDK-ban) sok helyen beépítették a katedrálisok körül lévő nagy, szabad tereket. Véleményem szerint ez hiba volt, mert ezeknek a tereknek a praktikus funkcióik mellett (többnyire Marktok – vagyis piacterek voltak) esztétikai funkcióik is voltak. A polgárházak övezte téren emelte a látvány értékét a szabad rálátás a katedrálisra.

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 28/2014. (III. 06.) Kt. sz. határozatában úgy döntött, hogy az első német telepesek Vörösvárra való megérkezésének 325. évfordulója alkalmából méltó emléket kíván állítani azoknak a XVII. századvégi német betelepülőknél, akik a török megszállás után Vörösvár községet megalapították, s akiktől településünk jelenlegi lakosságának jelentős része származik. A Képviselő-testület olyan műalkotást kíván elhelyezni a város szívében, amely magas művészi színvonalon ábrázolja a betelepülés történelmi pillanatait, emeli környezetének fényét és a település önazonosságának jelképévé válhat.

A falusi beépítés is szellősebb volt valaha, mint most – a képeslap tanúsága szerint így volt ez nálunk is. Szóval, ennek a térnek az újbóli kialakításával tulajdonképpen visszanyernénk egy korábbi, harmonikusabb állapotot.

• **Tudomásom szerint több pályamű érkezett az emlékmű megtervezésére. Nehéz volt választani közülük?**

Személy szerint nekem kezdettől fogva ez az alkotás tetszett a legjobban, de addig, amíg más helyszínben gondolkodtunk, a bizottsági tagok többségénél nem ez a szoborcsoport volt az első helyen. Nem csoda, mert a többi alkotás is szép önmagában. De ehhez a helyszínhez egyértelműnek látszott, hogy ez illik, így a bizottság és végül a testület állásfoglalásában – nem várt módon – a hely és az alkotás egymásra hatásának váratlanul feltárult harmóniája volt az a döntő érv, amely végül mindenkit meggyőzött és befolyásolt a vég-ső állásfoglalásának a kialakításában.

Eleinte, amikor az összes szobor elének került, a legtöbben még furcsának találták Szinvai Pál szoborcsoportját, a 18. századi ruhában. Az első reakció az volt, hogy a mi őseink nem így néztek ki. De az az igazság, hogy a mai sváb viselet a XIX. századi magyar parasztviselet hatásait is magán őrzi. A betelepülők egészen biztosan nem olyan ruhában jöttek be, amelyet a mi nagyanyáink, nagyapáink hordtak. Sokkal valószínűbb, hogy olyasféle ruhában jöttek, amelyeket ez az alkotás ábrázol. Nem véletlenül, mert Szinvai Pál főállásban az Operaház szcenikai műtermében dolgozik, sokat forgolódik a jelmezek között, s alaposan utána is járt a témának.

A főépítész asszony vetette fel talán elsőnek azt a másik fontos érvet ebben a vitában, hogy igazából nem is baj, hogy ezek az alakok idegennek hatnak, mert a betelepülő őseink is szó szerint idegenek voltak az itteni magyar közegben: más nyelven beszéltek, másképpen öltözködtek, más szokásaik voltak.

Az idegen öltözet mellett talán azért sem volt kezdetben olyan népszerű Szinvai Pál alkotása, mert a pályázók által beküldött makettek különböző kidolgozottságúak voltak, és éppen az övé jobban elnagyolt, mint a többieké; nemcsak a ruhák redői, de még az arcok, kezek sincsenek részletesen kimunkálva. De ez csak a maketteken van így, hiszen az igazi szobor megmintázása majd csak ezután kezdődik. Várhatóan az életnagyságú figurák már részletesen kimunkáltak lesznek, különös tekintettel az arcokra. Már küldtek is neki régi

vörösvári fényképeket, ami segítheti őt a gondolkodásban, a megfelelő arcok megtalálásában. Nincsenek aggályaim ezt illetően.

Szerintem a Széri-Varga Géza által tervezett szoborcsoport is nagyon jó művészileg (Család kismamával, karon ülő kisgyerekekkel, útiládával), de én csak annak az esztétikai toposznak egy újabb darabját látnám benne, amelyet a környéken már sok helyen – például Törökbálinton, Dunabogdányban, Újhartyánban, Budakeszin, Solymáron – megvalósítottak.

A képviselőtestületben nagy konszenzus van a mostani választást illetően. Én személy szerint nagyon örülök, hogy így alakult, mozgalmas, érdekes alkotásnak találtam Szinvai Pál művét kezdettől fogva. A helyszín pedig azért telitalálat, mert isko-

Szinvai Pál

1961-ben született Budapesten. A Magyar Iparművészeti Főiskola után a Münchener Képzőművészeti Akadémia szobrász szakát végezte el. 1986 óta foglalkozik figurális plasztikák készítésével. 1993 óta dolgozik a Magyar Állami Operaház alkalmazásában szobrászművészként.

Köztéri munkái: Cegléden a magyar szentekről készült 12 dombormű a Magyarok Nagymamája Kápolnában. Gödöllőn Ottlik Géza és Fallenbüchl Zoltán írók domborművei és a Premontrei Kápolna 14 stációképe. Legutóbbi munkája: Nagy Sándor és Kriesch Laura a század eleji gödöllői művésztelep alapítóinak bronz kettős portréja.

lába menet, iskolából jövet gyerekek kóborolhatnak az alakok között, így az amúgy is élettel teli, egyedi alkotás hatóerejét tovább növeli a szerencsésen kiválasztott helyszín.

Bízom abban, hogy az elkészülő mű végül a vörösvári emberek többségének tetszeni fog, hiszen végülis ez a legfontosabb.

KBH

Műleírás:

Emlékmű Pilisvörösvár 325 évvel ezelőtti betelepülésének emlékére: az első családok megérkezésének megjelenítése.

A jelenet egy családot formáz, akik életük új helyszínére érnek. A szoborcsoport 3 elemből áll: két különálló figura bronzból és egy páros figuracsoport bronzból. A két különálló figura egyike: férfi, korabeli ruhába öltözött, lépő, bottal a kezében, hátán úti-batyuval. Másik: kisfiú, áll, éppen megtorpan, csodálkozva néz. A figuracsoport: nő és kislány kettős alakja, bőszoknyás nőalak, aki éppen a hozzá beszélő kislányára figyel, kezében úti holmi. A kislány a nőalaknak magyaráz, kezével mutat.

A figurák bronzöntvények. Bronz talpazatuk van a szoborral egybe öntve. A talajszinten állnak. A figurák talpazata csak 1 cm-re áll ki a talajfelszínből. Méreteik: az álló férfialak kb. 190 cm magas, álló kisfiú 120 cm magas, nőalak kislánnyal kb. 175 cm, illetve 110 cm magas.

Bronz feliratos tábla: 80 cm x 80 cm, földre fektetett lap vésett vagy domború felirattal, a talajszintig süllyesztve, beton alapra erősítve. A bronzöntvények alatt, a talajszint alá öntött beton tuskók biztosítják a figurák statikáját.

Aki veszi a fáradságot, és ebben az esős időben elgyalogol a szennyvíztelephez, láthatja, hogy egy-két hónap leforgása alatt egy hatalmas, több emelet magas csarnok nőtt ki a földből. Már csak napok kérdése, és a betonfalak határolta medencébe a város szennyvize fog csordogálni.

PRÓBAÜZEMRE KÉSZ A SZENNYVÍZTELEP

Hosszú évek problémája oldódik meg a korszerű és kibővített szennyvíztelep megépülésével. A 2008 óta tartó projekt mérföldkövéhez érkezett azzal, hogy elindulhat a próbaüzem a telep új műtárgyával. Hogy pontosan mi épült meg, miben áll a változás a telepen, és jelenleg hol tartanak a munkálatok, arról *Katona Tibort*, a kivitelező konzorcium vezető képviselőjét, a Penta Kft. termelési főmérnökét kérdeztük:

2013. július 30-án írtuk alá a vállalkozási szerződést a megbízóval, Pilisvörösvár Önkormányzatával. A mi feladatunk volt a szennyvíztisztító telep tervezése, engedélyeztetése és kivitelezése. Ez ütemterv szerint haladt folyamatosan, a mai nap értünk el abba a stádiumba, hogy indítható a telep próbaüzeme.

• **Mi ez a nagy épület, ami a korábbi medence helyén épült?**

Megépült az úgynevezett „biocos” műtárgy, egy vasbetonmedence. Ebben fog lejátszódni – egy egységben, de különböző térrészekben – a biológiai tisztítás, a foszfor és a nitrogén eltávolítása, ezen kívül az első lépés, a mechanikai tisztítás is.

• **Pontosan mit jelent a biológiai tisztítás?**

Ez annyit tesz, hogy a szennyvizet egy olyan ideális állapotba hozzuk, amelyben felgyorsulnak a biológiai folyamatok. A biológiai tisztítást a mikroorganizmusok, baktériumok végzik el.

• **Mennyiben új, modern a telep?**

Újdonság, hogy már az előmechanikai tisztításban is történik zsírfogás – a régi műtárgyknál nem volt homokfogó – és az is új, hogy a biocos műtárgyban megtörténik a nitrogén- és foszfor-eltávolítás.

• **Most itt beszélgetünk a medence fölött, amelyben egyelőre nincsen szennyvíz, de úgy hallottam, különlegesség, hogy egyáltalán feljöhettek ide, a tetőre.**

Így van, Magyarországon a szennyvíztisztító telepek 99%-a nincs lefedve. Itt – mivel közel vagyunk a lakott területhez – lefedtük a telepet, és a lefedés alól kivezetett levegőt egy biofilteren keresztül megszűrve engedjük ki a természetbe. Így a közelben sem kell tartani a szaghatásoktól.

• **A telep készen áll, de a csatornázás még nincs kész, nem lehet rákötni a csatornahálózatra. Mégis akkor miben áll a hamarosan induló próbaüzem?**

A próbaüzem kezdetétől az új medencébe érkezik a szennyvíz. Az ezt követő 6 hónap alatt a technikai beszabályozás történik meg, a lakosságot ez nem fogja érinteni. De a plusz rákötések elvileg elindulhatnak a városban – azokon a részeken, ahol megvan a csatornahálózat műszaki átadás-átvétele. Ezen kívül a próbaüzem ideje alatt fog megtörténni a meglévő régi műtárgyak bontása és az új iszapvonal kialakítása.

• **A telepnek megnő a kapacitása, ezt ki tudják-e próbálni?**

A telep kapacitása nem egyszerűen megnő, hanem többszörösére növekszik. A régi telep kapacitása ugyanis elméletileg 1900 m³/nap volt, de a tényleges engedélyezett teljesítménye csak 500 m³/nap. Mostantól viszont 2100

m³/napos kapacitással tudunk dolgozni. Ezt egyelőre még nem tudjuk kipróbálni, csak akkor, ha kiépül majd az új hálózat, és megtörténnek a rákötések.

• **Mikor mondhatjuk, hogy teljesen kész a telep?**

2015. július 30-án.

A szennyvíztelep tervezésére és kivitelezésére tehát 2013-ban kötött szerződést az önkormányzat a PSZ Pilisvörösvár Konzorciummal, melynek két tagja a PENTA

Általános Építőipari Kft. és a SZABADICS Közmű és Mélyépítő Zrt. 2014. március elejére jutott el a projekt arra a pontra, hogy megtörténhessen a kivitelező számára a munkaterület átadása. A kivitelezés eddig az ütemterv szerint haladt. Ez azonban csak a nagy szennyvíz-projekt egyik része.

Ugyanennek az európai uniós pályázatnak a keretében, de külön beruházásban zajlik a szennyvízcsatornahálózat bővítése, ami sajnos korántsem halad ilyen jó ütemben. Ezért noha a telep be tudná fogadni a szennyvizet, még mindig nem történhet meg az újonnan csatornázandó területeken a rákötések, mert a csatornahálózat új szakasza még nem épült meg. Erről *Gromon István* polgármestert kérdeztük:

Fontos, hogy tisztázzuk: a két különböző beruházást két különböző kivitelező, két különböző szerződés alapján végzi. A telep kivitelezője a Penta-Szabadics Konzorcium, akik nagyon jó munkát végeztek, és ütemterv szerint haladtak. Meg is ragadom az alkalmat, hogy megköszönjem nekik ezt a fegyelmezett munkát. Egyúttal a partnereiket is szeretném megdicsérni, például a Pureco Kft-t. Az új telep építése közben a kivitelezőknek úgy kellett dolgozniuk, hogy közben a régi telepnek üzemelnie kellett. Hogy ez zökkenőmentesen sikerült, az az eddigiéknél kívül az üzemeltetőt, a DMRV-t is dicséri, mivel kiváló volt a kivitelezővel az együttműködésük. Elégedettek lehetünk a mérnökszervezet, a COMPUTERV GM Kft. munkájával is, aki felügyelte a kivitelezést: konstruktívan és az önkormányzat érdekeit szigorúan képviselve, de mégis rugalmasan, nagyon jól vezényelte a kivitelezést. Solti Kinga kolleganő, a műszaki osztály munkatársa is kimagasló munkát végzett ezen a területen.

Ami viszont a kivitelezés szempontjából a lakosokat a hétköznapiakban jobban érinti, az a csatornahálózat bővítése, ami éppen itt, a telep közelében, a tavak környékén folyik. Ennek a résznek a kivitelezője, a Hajdú és Társai Építőipari és Szolgáltató Kft. sajnos nem végez ilyen jó munkát, a munkálatok nem haladnak a megfelelő ütemben.

• A telephez jövet láttuk, hogy nagyon rossz állapotban vannak az utak...

A kivitelezés érdemi része sajnos az őszi és a téli hónapokra csúszott, s az esős, csapadékos időben nagyon sok problémát okoz az, hogy a kivitelező egy-egy utcában nem végez időben a munkálatokkal. A földutakat felbontják, az eső szétmossa a kitermelt földet, így sár keletkezik, s az utak járhatatlanná válnak, ami megkeseríti az itt lakók életét. Egy-egy utcában a csatorna kiépítését a szakmai átlag szerint két hét alatt be lehetne fejezni, ehelyett van, ahol már három hónapja fel van bontva az út.

• Mit tett, mit tehet az önkormányzat a megoldás érdekében?

Mivel a kivitelező ismétlődően nem végezte el a feltúrt földutak karbantartását, elhúzta egy-egy utcában a munkálatokat, és folyamatosan kaptuk a lakossági panaszokat, decemberben kénytelen voltam ideiglenesen leállítani a csatornahálózat kivitelezését. Tárgyaltunk a kivitelezőkkel és a mérnökszervezettel arról, hogyan lehetne új alapokra helyezni a kivitelezést, mert ez így nem mehetett tovább. Az ünnepek után, januárban újraindult a munka, nagyobb sebességre kapcsolt a kivitelező is, de nagyon aggódom még most is, hogy az eddigi idővesztések után a kivitelező teljesíteni tudja-e a véghatáridőre a munkáit. De azért reménykedem abban, hogy mire a teljes projektet le kell zárni – tehát valamikor a nyár elejéig –, addig képes lesz a kivitelező megépíteni az új csatornaszakaszokat, az átemelőt, valamint a rekonstrukciós feladatokat, és az utolsó pillanatban bár, de átadhatjuk az egész beruházást.

• Ha az ember elégedetlen egy vállalkozóval, és nem talál megoldást a problémára, akkor felbontja a szerződést, és mást bíz meg a feladattal. Az önkormányzat nem tudja lecserelni a kivitelezőt?

Ebben az esetben nem, mert ez a projekt teljes ellehetetlenedését és az európai uniós támogatás elvesztését vonná maga után. Mire ugyanis egy új közbeszerzésen új kivitelezőt választanánk, s mire az befejezné a munkát, addig régen lejárna a pályázat elszámolásának határideje. A kivitelezőnek sem érdeke egyébként egy ilyen helyzet, úgyhogy biztosra veszem, hogy végül egy módosított, de még a pályázat szempont-

jából elfogadható határidőre befejezi majd a kivitelezést. De azt a sok bosszúságot és kellemetlenséget, amit az érintett utcák lakóinak és az önkormányzatnak okozott, azt sajnos valószínűleg nem fogja már jóvátenni senki. A kivitelező a sebeket egy dologgal gyógyíthatja majd: ha a legvégén tisztességesen, jó minőségben helyreállítja az utakat. Erre látok esélyt, s az önkormányzat részéről mindent meg fogunk tenni annak érdekében, hogy ez így legyen.

Sólyom Ágnes

Az interjú elkészítése után érkezett a hír, hogy az áramszolgáltató a szükséges szerelési munkát elvégezte, így 2015. január 20-án (kedden) megkezdődhet a próbaüzem.

Tisztelt leendő Ügyfelem!

Szeretettel várom januártól,
2083 Solymár, Mátyás király utca 11.
szám alatti irodámban.

Szakterületeim:
polgári jog, ingatlanjog,
társasági jog, követeléskezelés,
gazdasági jog, családjog,
büntetőjog.

Üdvözlettel,

dr. Budavári Anna

Mob.: 06-20/44-99-330

Tel/fax.: 06-26/262-402

e-mail: iroda@drbudavarianna.hu

honlap: www.drbudavarianna.hu

Lakossági részről kevesen ismerik, a környék építőipari vállalkozói annál inkább számon tartják a Reibach–Dach Kft. hulladék-feldolgozó telepét, amely Vörösvár közelében, Szentiván határában működik. A telep egyik különlegessége, hogy minden építési-bontási hulladékot befogadnak, de amit lehet, fel is dolgoznak, újra felhasználható – még akár ingyen is elvihető – építőanyagga, töltőanyagga.

AHOL ÉRTELMET NYER A SZELEKTÁLÁS

HULLADÉKFELDOLGOZÓ ÜZEM SZENTIVÁN HATÁRÁBAN

Tervez Ön mostanában lakásfelújítást? Gondolkodik azon, hogy újraburkoltassa a konyhát és az előszobát, ahol itt-ott már nagyon feljött a régi burkolat? Jól jönne egy fűdémcsere a beázó nyárikonyha fölött, vagy esetleg egy nyílászáró-cserét tartana időszerűnek? És azt tudja, hova kerülnek majd a bontott padlólapok, a törött cserepek, előregedett tetőlecek és a régi ablakok? Azt ígérte a kivitelező, hogy ötezer forint felárért eltüntet mindent? Akkor semmiképp ne csodálkozzon, ha a környékbeli erdőkben kirándulva lépten-nyomon sittkupacokba botlik: ha ugyanis nem kérte meg az illetőt, hogy hivatalos lerakójeggyel igazolja, hova is vitte Öntől a bontott holmikat, akkor könnyen lehet, hogy azok is az erdőszélre kerültek.

Ez persze nem is egyszerű, mert a térségben nincs sok olyan lerakó, ahova építési-bontási hulladékot lehet vinni, másrészt viszont mégsem bonyolult feladat, hiszen a kevés lerakó egyike Vörösvár közelében található: ott, ahol 1970-ig a szentiváni bánya kisvasúti rakodója és külüzeme működött, majd a kőfaragó vállalat vette birtokába a területet. A hajdani kőőrölő gépek egy ré-

sze ma is a helyén van, a zömük működik is, ennek köszönhetően pedig a telep nem egyszerűen lerakóként működik, hanem hulladékfeldolgozás is zajlik itt.

Nem szemét, hanem nyersanyag

Mint azt Márkus Sándor telepezetetől megtudtuk, a telepen minden építési vagy bontási hulladékot befogadnak, azokat az anyaguk szerint szétválogatják, és feldolgozva újból hasznosíthatóvá teszik őket. Szavaiból gyorsan kiderül, hogy itt a másutt csak hulladékként kezelt anyagokra nem szemétként, hanem másodlagos nyersanyagként tekintenek: a betont, kő-törmelékét például megőrlik, így a keletkezett örlemény utak, műtárgyak alapozásához használható fel, de van felvevőpiaca az üveghulladéknak, az anyaguk szerint szétválogatott fémeknek, a polietilén palackoknak és csomagoló fóliáknak, sőt még a zöldhulladéknak is – ez utóbbit például a tatabányai Vértesi Erőmű veszi át szívesen, fűtőanyagként. A vállalkozás egy ideje már építési áruháznál is lobbizik azért, hogy azok ne csak az áruikat hirdessék meg a

prospektusaikban, hanem azt is, hogy a főlegessé vált régi építőanyagokat hol lehet legálisan elhelyezni bontási hulladékként.

Több tíz kilométeres körzetben nincs hasonló hely – Budapest térségében a legközelebbi ilyen Gyál közelében üzemel. Ebből fakad az is, hogy nemcsak a környék építési vállalkozói rendszeres vendégek itt, de a fővárosból és Budaörs környékéről is rengeteg fuvarnyi törmelék kerül ide – a telepezető elmondása szerint hordtak ide bontási hulladékot a Fradi-pálya és a Vár-bazár felújításáról, és sok fővárosi útfelújításról is. A feldolgozott anyagból is sok helyre jutott: a tavalyi nagy árvíz idején például több ezer köbméternyi porrá őrölt építési törmelékot szállítottak innen – a cég ingyenes felajánlásaként – a Római-partra, de nyolc-tízezer köbméter feltöltőanyag került innen az esztergomi vasút új vágányszakaszaik alapozásába is.

Kinőtték a telepet

A negyedik éve működő telepen egyébként kényesen ügyelnek arra, hogy mindent a vonatkozó jogszabályok szerint végezzenek: nemcsak azért, mert a hulladékgazdálkodással foglalkozó vállalkozásokra kiemelt figyelmet fordít az állam, de azért is, mert az ott dolgozók maguk is fontosnak tartják a környezet megővését, illetve azt, hogy a fogyasztói társadalom mellékhatásaként termelődő rengeteg hulladéknak minél kisebb hányada váljon ténylegesen hasznosítatlan szemétté. Az itt rendelkezésükre álló terület azonban csak három hektárnyi, működési engedélyeik pedig 2016. augusztusában lejárnak, ha tehát addig nem születik valami megoldás a telep bővítésére vagy a hulladékfeldolgozási funkció új helyre való költöztetésére, akkor a cégnek itt be kell zárnia.

Márkus Sándor szerint volna is megfelelő hely számukra a közelben, pár kilométerrel távolabb: a cég által kiszemelt hely a solymári téglagyár hatalmas, felhagyott bányagödre, ahol elképzeléseik szerint a jelenlegi 8 ember helyett akár 100 emberrel is dolgozhatnának, ráadásul biztosak benne, hogy akkora volumenben a forgalmuk akár százmilliós nagyságrendű is lehet. A telepezető azt is elmondta, hogy nem a helyi önkormányzatoktól várják a megoldást, hiszen álláspontjuk szerint az ilyen hulladék-hasznosító telepek működése ma már olyannyira közügy, hogy az államnak célszerű volna ki is sajátítani néhány, e célra alkalmas területet. Felhívta a figyelmet arra is, hogy tőlünk nyugatabbra már több országban is komoly állami segítséggel működnek hasonló telepek. Hiszen tudják: ha a hulladékot valóban szelektíven gyűjtő, feldolgozó és hasznosító vállalkozások megszűnnének, igen hamar nagy bajba kerülne a környezetvédelem is.

Hegedűs András
Szentiváni Újság

A cikk apropóját az adta, hogy a közelmúltban készült el az Otthon-térkép legújabb, a magyarországi népesség változását települési szinten is bemutató térképszelvénye. Az alkalmazás többek között azt is megmutatja, hogy egy-egy megyének, kistérségnek vagy településnek hogyan alakult a népességszáma az utolsó két népszámlálás között.

A térkép adatai alapján jól látható az a trend, hogy egyre nő a népesség az agglomerációs településeken. A legnagyobb bevándorlás a főváros környéki és az osztrák határ közelében lévő településeket jellemzi, az ország többi részének azonban igen komoly, 3-10 % közötti veszteséget kellett elkönyvelnie 2001 és 2011 között. Budapest népessége több mint 2,7 százalékkal, vagyis mintegy 50 ezer lakossal csökkent. Az elvándorlás Békés megyében volt a legnagyobb, szorosan mögötte pedig Nógrád, Borsod és Tolna megye található. Mivel a legutóbbi népszámlálás 2011-ben volt, így a térképen a 2001-2011 közötti időszak adatait találhatjuk meg.

A Pilisvörösvári Kistérségben jelentős a lakosságszám-növekedés a vizsgált időszakban, összességében több mint 22 %. Számszerűen ez azt jelenti, hogy 57 046 főről 69 636 főre nőtt a járás lakosainak száma. A cikkben található táblázatban a Pilisvörösvári Járáshoz tartozó települések népességváltozásait foglaltuk össze, településekre lebontva.

Megkérdeztük városunk polgármesterét, Jemlont Istvánt, hogy az ilyen adatok mit jelenthetnek az önkormányzatok számára.

„A népesség növekedése az önkormányzat számára mindig feladatnövekedést jelent, hiszen ha pl. több gyerek jár óvodába, iskolába, akkor több csoportszobára, több tanteremre van szükség, ezeket meg kell építeni, aztán fönn kell tartani és működtetni. Ugyanez a szabály érvényesül az egészségügyi ellátás terén (több beteghez több orvos és több rendelő kell), a szociális ellátás terén (több rászorulóhoz több gondozó és több segélypénz kell), az infrastruktúra-fejlesztés területén (több embernek több utat, járdát, csatornát stb. kell építeni, illetve fenntartani), és általában az élet minden területén.

Korábban, amikor még a személyi jövedelemadó bizonyos százalékát az önkormányzatok kapták (jobb időkben 50%-át, aztán mindig kevesebbet, a vége felé már csak 8%-át), a népességnövekedés miatti

Bár Magyarország népessége az 1980-as évektől kezdve folyamatosan fogy, a Budapest környéki településeken éppen ellentétes a tendencia. Mennyivel nőtt a lakosság Vörösváron és a környékben a legutóbbi két népszámlálás között, és ez milyen hatással van a város életére? – ennek jártunk utána.

NŐ A NÉPESSÉG A PILISVÖRÖSVÁRI KISTÉRSÉGBEN

TOVÁBBRA IS VONZÓAK AZ AGGLOMERÁCIÓS TELEPÜLÉSEK

önkormányzati többletkiadásoknak megvolt a fedezetük. Ma már ez nem így van, mert az állam a személyi jövedelemadó-bevételeiből már egy forintot sem ad az önkormányzatoknak, sőt, emellett még a gépjárműadó 60%-át is elvonja, az iparüzési adóbevételek jelentős részét pedig szintén elveszi az „elvárt saját bevétel” címén történő finanszírozáscsökkentés révén.

Szerencsére Pilisvörösváron a népesség növekedésének üteme – bár jelentős volt az elmúlt 10-20 évben – de mégsem volt ugrásszerű, hanem egyenletes, egészséges

hogyan az önkormányzat az eddigiehez hasonló, folyamatos, de mérsékelt népességnövekedésre számít, és ehhez viszonyítva tervezi a fejlesztéseket. (2015. január 10-én a pilisvörösvári állandó lakosok száma 14 361 fő.)

„Folyamatosan figyeljük a statisztikai adatokat, és vizsgáljuk, hogy mely szolgáltatásoknál várható kapacitásbővítési kényszer. Ilyen megfontolásból pályáztunk például tavaly óvodabővítésre, mert a számok alapján látható volt, hogy az óvodai férőhelyek iránti igény nem csökken, sőt növekszik. Az iskolákban a pilisvörösvári gyermekek számára van elég hely, de a jogszabályokban előírt csoportbontásokhoz és a mindennapos testneveléshez nem tudjuk biztosítani a szükséges többlethelyiségeket. Ezért is lenne nagyon fontos a tervezett tornacsarnok megépítése, mert akkor a tornaórák egy jelentős része ott megtartható lenne, s az iskolákban kapacitások, tantermek szabadulnának fel. Figyeljük tehát a pályázatokat, és ha lehetőség nyílik ilyen jellegű bővítésekre, azt minden erőnkkel igyekszünk megvalósítani.”

Palkovics Mária

Település	Népességszám 2001-ben	Népességszám 2011-ben	Népességváltozás százalékban
Pilisvörösvár	12 514 fő	13 667 fő	+9,21 %
Solymár	8 912 fő	9 886 fő	+10,93 %
Piliscsaba	6 425 fő	8 472 fő	+31,86 %
Üröm	4 523 fő	7 356 fő	+62,64%
Pilisszentiván	4 014 fő	4 165 fő	+3,76 %
Pilisborosjenő	3 077 fő	3 478 fő	+13,03 %
Pilisszántó	2 120 fő	3 002 fő	+41,60 %
Tinnye	1 288 fő	1 607 fő	+24,77%
Pilisjászfalu	993 fő	1 568 fő	+57,91%

mértékű. Így aztán a város – véleményem szerint – győzte a tempót, szervesen és kiegyensúlyozottan fejlődött, mind infrastrukturálisan, mind kulturális vagy szociológiai szempontból.”

Hogy milyen tendenciára számít a város a jövőben, pl. a következő öt évben, azzal kapcsolatban polgármester úr elmondta,

téte, mert akkor a tornaórák egy jelentős része ott megtartható lenne, s az iskolákban kapacitások, tantermek szabadulnának fel. Figyeljük tehát a pályázatokat, és ha lehetőség nyílik ilyen jellegű bővítésekre, azt minden erőnkkel igyekszünk megvalósítani.”

Ha valaki az internetes keresőbe beírja azt a két szót, hogy „pilis” és „anya”, elsőre felugrik a pilisiany.hu. Rákattintva egy színes, vidám, szépen rendezett oldal jön elő, ahol kedvünkre válogathatunk a programok között. Szerkesztője egy fiatal, kisgyerekes édesanya, Gyarmati Lilla, aki fontosnak érzi, hogy a környékbeli anyukák jól informáltak legyenek.

PILISIANYU.HU

KÖRNYÉKBELI ÉDESANYÁK INFORMÁCIÓS ÉS KÖZÖSSÉGI OLDALA

• Mikor és mi indított arra, hogy a pilisiany.hu információs oldalt elindítsd?

2013 tavaszán-nyarán született meg a pilisiany.hu ötlete, és augusztusban indult el a honlap. Ekkor vártam második gyermekemet. Közben a nagyobbikkal több programra is jártunk, gyakran találkoztunk kisbábás-kisgyerekes ismerősökkel, és természetesen sok új barátság is született. Mivel magam több közösségben is aktív voltam, így több szálon is eljutottak hozzám az információk, és egy idő után feltűnt, hogy egyre inkább „információs pontként” is működöm. Megtörtént, hogy ismerősök engem hívtak fel, ha hétvégére programot kerestek a családjuknak, vagy hogy megkérdezzék, tudok-e várandós barátnőjük számára kismamajógaról a környéken.

Egyre nyilvánvalóbbá vált számomra, hogy sok fontos információ – például az érdekes programok, vagy hogy mikor van a gyerekorvos szabadsága – csak sajtóról szájról terjedve, így egészen véletlenszerűen, vagy épp egyáltalán nem jut el az érintett anyukákhoz, miközben gyerek- és családi programokban is nagyon gazdag régióban élünk. Bár szeretem a családias, mondhatni falusias hangulatú légkört, úgy éreztem, érdemes lenne kihasználni a XXI. század adta lehetőségeket annak érdekében, hogy megkönnyítsük és egyszerűsítsük a környékbeli édesanyák mindennapjait. Ebből az elgondolásból született meg a pilisiany.hu, mint a környékbeli édesanyák információs és közösségi oldala.

• Mely településeket fogja össze a honlap?

Egyelőre Pilisvörösvár, Piliscsaba, Pilisszentiván és Solymár közérdekű hírei és családi programjai találhatóak meg az oldalon, de emellett – ha eljutnak hozzám – fel szoktak kerülni pl. pilisszántói, csobánkai, hidegkúti, tinnyei, jászfalusi programok is. Ahogy fejlődik és alakul a

honlap, nagyon szeretném majd lépésről lépésre bővíteni a „lefedettséget”, hogy a régió minden anyukája megtalálja a számára fontos híreket, programokat. Úgy érzem, igény mindenképpen van rá.

• Milyen információk vannak a honlapon, és honnan jönnek ezek?

Három fő vonulatot tudnék megkülönböztetni a honlap tartalmát tekintve: vannak egyrészt a családi, gyerekes – vagy épp édesanyáknak szóló – programok, legyenek bár egyszerűek vagy rendszeresek. Ezeket igyekszem naprakészen frissíteni, aktualizálni, hogy mindent megtalálhasson az érdeklődő szülő, és amit talál, az megbízható információ legyen.

A második csoport a közérdekű hírek és információk: védőnők, gyerekorvosok, gyógyszertárak elérhetőségei, ünnepek és hosszú hétvégék közeledtével a megváltozott rendelési és nyitvatartási idők, szabadságokról és helyettesítésekről szóló hírek, hónapról hónapra a pilisi kistérség gyógyszerészeti készenléti rendje. Ezek az információk nemsokára ki fognak egészülni a környékbeli oktatási intézmények – családi napközik, óvodák, iskolák – elérhetőségeivel és nyilvános híreivel is. A közérdekű információkhoz sorolom a környékbeli tanácsadók és segítő szakemberek bemutatkozásait is, hiszen kiemelt fontosságúnak tartom, hogy ha egy családban komolyabb probléma akad, akkor merjenek segítséget kérni, és könnyen találják is meg, hogy kinek fordulhatnak bizalommal nehéz helyzetükben; a pilisiany.hu ebben is szeretne támogató segítséget nyújtani a környékbeli édesanyáknak.

A harmadik csoportba az egyéb hírek, beszámolók, olvasnivalók, apróhirdetések, figyelemfelkeltő vagy éppen közös segítségnyújtásra felhívó cikkek tartoznak, hiszen a pilisi anyukák egy kiemelkedően empatikus és egymást támogató csoport, közösség, akik számíthatnak egymásra.

Nem egyszer volt ezt alkalmam megtapasztalni, akár cipősdoboz gyűjtésről, akár aláírásgyűjtésről, vagy akár egy különösen embert próbáló helyzetbe került édesanya megsegítéséről volt szó. Büszke vagyok rá, hogy egy félig-meddig ismeretlenül is ilyen összetartó közösséghez tartozhatom, akiknek a pilisiany.hu és a facebookos Pilisi Anyukák Klubja is otthont ad.

Rendszeresen figyelem a környékbeli települések önkormányzatainak, művelődési házainak, illetve a családi- és gyerekközpontoknak az oldalait, de sok egyéb csatornán át is értesülök programokról, hírekről. Az elején még minden információt magamnak kellett megtalálnom, ez részben még most is így van, de szerencsére az oldal ismertebb válásával egyre gyakoribb, hogy e-mailben vagy facebookon közvetlenül nekem is elküldik már a szervezők a meghívót és a programot, ezzel sok utánajárást spórolva meg nekem, amiért nagyon hálás vagyok. Feltett szándékom ugyanis, hogy a pilisiany.hu-n minden olyan régiós program megtalálható legyen, ami a környékbeli gyerekeket, családokat érintheti, érdekelheti, ez a hosszú távú célkitűzésem.

• Gondolom, nem kevés munka egy ilyen oldal szerkesztése. Hogyan fér bele egy kétgyerekes kismama küzdelmes napjaiba?

A küzdelmes napok nagyon pontos és helyes megfogalmazás. A legelső elhatározásom már az oldal indulásakor az volt, hogy a gyerekek és a családi élet kárára semmiképpen sem mehet a dolog, ehhez azóta is ragaszkodom. Így marad a gyerekek alvása alatti idő, legyen az ebéd után vagy este, ekkor szoktam leülni a gép elé. Sok tervem van az idei évre is, remélem, hogy ha lassan is, de lépésről lépésre meg tudom őket valószínűsíteni.

Komáromi-Bauknecht Hajnalka

VÖRÖSVÁRI NÉPI JELLEGŰ LAKÓÉPÜLETEK (SVÁB PARASZTHÁZAK)

6. LÁBAZAT

Karakter

A hagyományos, sváb népi jellegű lakóépületek általában terméskő alapozással épültek, amire kő-, téгла-, vályog- vagy vegyes teherhordó falazatot készült. Ezt a falazatot teljes egészében mészhabarcossal vakolták be, majd fehérre meszelték. A lábazat eleinte nem különült el a homlokzat többi részétől, később cementszürkére színezték.

A vakolatkeret megjelenésével egy időben a homlokzat is különböző színeket kapott. A lábazatot a homlokzat alapszínétől eltérő színűre festették, általában szürkére. Később az alaptest folytatásaként a lábazati falat is terméskőből építették, és divatos lett a szépen rakott köveket szabadon hagyni. Találunk példát arra is, hogy a terméskő- vagy téгла-lábazatot egy sor élére állított téglasáv választja el a teherhordó fal felületétől.

A főhomlokzaton alkalmazott lábazat megnyújtott ereszes épület esetében az ereszkinyúlás felőli oldal kivételével körbefutott az épületen. Tornácos ház esetében a lábazat a tornác alapjául szolgál.

Kerülendő

Kerülendő minden olyan változtatás, amely jellegében változtatja meg az épüle-

tet, ami ezáltal elveszti karakterét. A lábazat esetében tehát a következő megoldások kerülendők:

- a lábazaton kőlap, greslap vagy bármilyen más burkolat alkalmazása,
- a lábazat vakolása műgyantakötésű lábazati vakolatokkal,
- a terméskő lábazat elburkolása, akár hőszigeteléssel is,
- a terméskő lábazat színre festése,
- túl magas vagy túl alacsony lábazat, esetleg „hullámos” lábazat készítése,
- a hagyományostól eltérő színre festett vakolt lábazat.

Szintén kerülendő a fent említett, a karakter megőrzését biztosító részletek túlzó, kirívó vagy a hagyományostól eltérő alkalmazása.

Javasolt megoldás

A lábazat esetében a karakter megőrzését biztosító részletek:

- a lábazat méretei (50- 80 cm között a terep függvényében),
- a látszó terméskő lábazat, esetleg téгла vagy terméskő lábazat élére állított téglasorral a tetején, elválasztó sávot képezve a teherhordó faltól,
- a vakolt lábazat festése (szürke).

Meglévő épületen újonnan kialakított lábazat esetén, például régi lábazatburkolat eltávolításakor javasolt a hagyományos vakolt és festett lábazat készítése. Ha a burkolat alatt terméskő található, és annak állapota lehetővé teszi, akkor letisztítva, kezelve hagyjuk szabadon. Minden esetben javasolt a megfelelő és ízléses lábazat fentiek szerinti kialakítása.

Karaktervédelmi területen belül épült új épület esetén megengedhető a ragasztott kőburkolat használata, amennyiben a rakott kő lábazathoz leginkább hasonló lábazatot képez. ■

Assan megszokhatjuk a Cziffra György zeneiskolától, hogy időről időre valami újdonsággal rukkol elő, amiről kiderül, hogy remek ötlet volt, és amiből aztán hagyomány lesz. Ilyen volt az udvari vigadalom, ami eddig már két tavaszi délutánt tett emlékezetessé, ilyenek a zenetanári koncertek, most pedig a karácsonyi koncert ígérkezik hagyományteremtőnek. A mostani közös ünneplés ugyanis eltért az eddigiektől.

• Anita, mi volt az az ötlet, ami „feldobta” az idei zeneiskolás karácsonyt?

Nagyon fontosnak tartom a család megtartó erejét a mai világban, éppen ezért emeltük ki ezen az estén. A zene által generációkat köt össze ez az iskola, a karácsonyi várakozás pedig e generációk egyik legfontosabb ünnepe.

• Hogyan fogadták az ötletet a szülők? Mekkora volt az érdeklődés?

Nagyon nyitottak és segítőkészek voltak a szülők. Ez bár már szinte természetes, mégis mindig hálát adunk ezért a hihetetlen elkötelezettséggel mellettünk álló, támogató szülői háttérért. Első körben azokat a szülőket kerestük meg, akikről tudtuk, hogy aktívan zenélnek. Kértem a tanárokat, hogy kérdezzék meg a szülőket arról, kik is tudnának részt venni ebben a programban. Így kiderült, hogy vannak szép számban olyan szülők, akik maguk is zeneiskolások voltak, több évig zongoráztak, fuvoláztak, és nagyon szép kihívásnak tekintették a saját gyermekükkel való közös munkát és koncertszereplést.

• Bár említetted, hogy nem a produkciók profizmusán volt a hangsúly, azért lehetett némi kockázat ebben a vállalkozásban, nem? Hogyan folyt az előkészületek? Voltak-e például próbák a szülőkkel?

Felvetődött nagyon halványan a kockázat gondolata, de a meggyőződés a szívekben sokkal nagyobb volt. Már több héttel előtte bensőséges hangulatban kezdtük a készülődést, ezért bíztunk abban, hogy a közönség átérzi, mit is jelent nekünk ez az ünnep.

A felkészülés fázisai minden résztvevőre azonosan érvényesek voltak. A szakta-

„A család nem csak azokat az embereket jelenti, akik felneveltek. És nem csak azokat az embereket, akiknek ugyanaz a vér csörgedezik az ereiben, mint neked. A család az, ahol szükség van rád.” Ezt a pár mondatot Meg Cabot amerikai író gondolta ki és írta le, tőle vette kölcsön a karácsonyi koncertre a zeneiskola igazgatónője, Oláhné Szabó Anita. December 19-én a nagy zeneiskolás család együtt ünnepelt.

KARÁCSONY A ZENEISKOLÁBAN

nárok segítették a felkészülést. A kötelező meghallgatáson szülő és diák ugyanúgy részt vett. A helyszíni próbákon mindenki ott volt. Most tényleg aktívan részt tudtak venni a szülők is ebben a programban. Aki nem énekelt vagy játszott, hozott sütit, üdítőt, vagy segített a büfében. Ezek a dolgok nagyban hozzájárulnak a rendezvények sikeréhez.

A koncertre a sok-sok készület és próba után december 19-én, pénteken este került sor. A zeneiskola nagytermét ezúttal is megtöltötte a közönség, csakhogy a közönség egy része időnként felállt, kisomfordált a teremből, hogy aztán az oldalsó ajtón

térjen vissza a színpadra. Volt anyuka, aki négykezesen játszott zongorán a fiával, egy apuka gitáron kísérte furulyázó és hegedülő gyermekeit. Hallgathattunk családi fúvóegyüttest, karácsonyi éneket apai zongorakísérettel, a gyerekkórus pedig édesanyjakkal egészült ki egy dal erejéig.

Ahogy már azt is többször tapasztaltuk,

az iskola figyel arra, hogy a zeneművészet mellett rendszeresen bevonja a képzőművészetet is, így volt ez most is. Amíg a Pilis Brass Band (a zeneiskola fúvóegyüttese) játszott karácsonyi dalokat, a színpadon egy festmény készült a közönség szeme láttára. Az aulában pedig megnézhattük a képzőművészet tanszak diákjainak idei munkáiból válogatott kiállítását.

A koncert fináléja a Jégvarázs című zenés rajzfilm egyik betétdala volt. Anna és Elza duettjét zongora, dob, szintetizátor, basszusgitár és vonós kamarazenekar kísérte, a kórus vokálozott, a két szólista énekes pedig az igazgatónő és lánya, Csenge voltak.

• A te családod is jó példával járt elől, hogyan készültetek a családi produkcióra?

Mivel mindenki zenész a családban, ne-

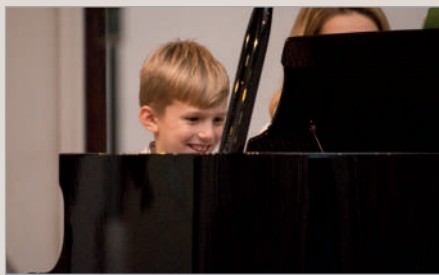

künk a zene átszövi a mindennapjainkat, azt viszont jól tudjuk, hogy a négy fal közötti dalolgtatás és a színpadi előadás között nagy különbség van. Ezt mindenki átéli, aki feláll több száz fős közönség elé, éppen ezért erre az alkalomra úgy készültünk, mint ahogyan egy hangszeres produkcióra. A légzés, a kiejtés, a kifejezés gyakorlása, mentális felkészülés, majd a zenekari ös-szpróbák előzték meg a dal előadását.

• Azóta többektől hallottam, hogy nagyon tetszett a családi zenélés ötlete. Még olyan is volt, aki megbánta, hogy nem vett részt benne. Lehet pótolni jövőre?

A koncert közben felvetődött bennem, hogy csak két generációt láhattunk, míg Vörösváron azért a zenének olyan nagy múltja van, hogy akár a nagyszülőket is be lehetett volna vonni. Azt gondolom, hogy

szeretet és bizalom jellemzi őket, s ezáltal egy szilárd alapot adnak a személyiség fejlesztéséhez. Itt valóban szükség van mindenkire: a szülőkre, tanárookra, diákokra, hogy el tudjuk érni céljainkat, amiket magunk számára fogalmaztunk meg, és amelyek mindannyiunk számára egyformán fontosak. Ezért lett a családi központi gondolata az idei koncertnek.

Sólyom Ágnes

Az eseményről felvétel készült, keressék a PilisTV műsorán. További fotók a koncertről a következő oldalon. A képzőművészet tan-szak kiállításán készült képeket a hátsó borítón találják.

a jövőben mindenképpen lesz folytatása, úgyhogy hangszereket elő, élvezzék a közös zenélés örömét!

• A koncert végén arról beszéltél, hogy tulajdonképpen az egész iskola egy nagy család...

Egy stabil, szerető család nagy kincs, ami meghatározza az egész életünket. Fontosnak tartom azokat a közösségeket, amik éppen úgy jellemezhetők, mint a család. A felelősség, összetartozás, szerepvállalás,

TÉLI TAVAK

NYÁGAI ZSOLT
GÁZKÉSZÜLÉK SZERELŐ MESTER
 TŰZHELY, CIRKÓ, KAZÁN, BOJLER,
 KONVEKTOR JAVÍTÁSA, TISZTÍTÁSA
 ÉVENKÉNTI KARBANTARTÁSA!
 Telefon: 30/ 961 4 961
 E-mail: klima@pro.hu
PILISVÖRÖSVÁR

**ELLENŐRIZTESSE RENDSZERESEN
 GÁZKÉSZÜLÉKÉT,
 A NYUGODT FŰTÉSSZEZON
 ÉRDEKÉBEN!**

RIO Díszállat-Állateledel
 és felszerelés
www.rioshop.hu www.papagajaim.hu

DÍSZÁLLATOK • ÁLLATELEDEK
FELSZERELÉSEK • AKVARISZTIKAI TERMÉKEK
ÉLŐ ELESÉGEK • HORGÁSZ CIKKEK
EGYÉB KIEGÉSZÍTŐK

KÉZZEL NEVELT SZELID PAPAGÁJOK

Üzlet: 2083 Solymár, Újság u. 2. Berta Zsófia
 Nyitva tartás: H-P: 10-19h, Sz: 8-14h 06 30 835 8581, info@rioshop.hu

Am 16. Dezember, dem ersten Tag von Chanukka der jüdischen Zeitrechnung 5775, konnte mit der Einweihung einer von zivilen Spendern gestifteten Memorial-Stele für die lokalen Holocaust-Opfer im jüdischen Friedhof von Werischwar eine seit Jahren offene Erinnerungsschuld beglichen werden. In der vom Rabbi von Altofen, Dr. Tamás Verő, zelebrierten Gedenkfeier wurde überhaupt erstmals öffentlich der 51 namentlich bekannten Werischwarer Opfer durch die Nazi-Vernichtung gedacht.

HOLOCAUST-DENKMAL

Die Erinnerung an die Opfer der Shoa kommt spät – aber nie zu spät. Am ersten Tag von Chanukka nach über 70 Jahren ein gut sichtbares Licht der Erinnerungskultur zu entzünden – das war die Idee des erstmals öffentlich abgehaltenen Holocaust-Gedenktages

von Werischwar. Dieser stand unter dem biblischen Leitwort: ...עַתָּה לְבַכּוּת... „Ideje van a sírásnak...“ - „Es ist Zeit für das Weinen“ (Pred. 3. 4.).

Die feierliche Zeremonie kam ebenso wie die Errichtung des in ockerfarbenem Quarzsandstein gehaltenen, drei Meter

hohen Denkmals auf zivile Initiative des nach Friedrich Schiller benannten lokalen deutschsprachigen Nationalitätengymnasiums in Werischwar/Pilisvörösvár zustande. Vertreter der jüdischen Gemeinde aus Budapest und ganz Ungarn sowie aus dem Ausland, Angehörige und Schüler wohnten dem Anlass bei, ebenso Vertreter der lokalen und staatlichen Behörden sowie diplomatische Vertreter Israels, und Deutschlands.

Das Denkmal folgt der Forschung

Auf dem abgebrochene Ast eines großen Baumes stehen die Namen der Opfer jeweils auf einem Blatt – neben den 51 bereits erforschten lokalen Holocaust-Opfern sind auf dem Denkmal aber noch weit mehr namenlose Stellen vorhanden. Denn die Forschung in einem der größten und schönsten, denkmalgeschützten alten jüdischen Friedhöfe in Ungarn hat praktisch erst begonnen. Werischwar hat in ihrer bisher lückenhaften Erinnerungskultur nach zwei Diktaturen noch erhebliches Potential. Schulleiter Dr. Zoltán Guth: „Als Vertreter der größten, lokal ansässigen nationalen und sprachlichen Minderheit im heutigen Ungarn haben wir eine besondere Verantwortung bei der Aufarbeitung unserer örtlichen Geschichte.“

Schiller Gimnázium

Az elpusztított vörösvári zsidók:

Balogh Sarolta	élt 51 évet
Berán Anna	élt 54 évet
Billitzer Jenő	élt 54 évet
Billitzer Jenőné Linder Róza	élt 46 évet
Billitzer Ella	élt 18 évet
Billitzer Ottó	élt 17 évet
Billitzer Ernő	élt 11 évet
Blau Frigyes	élt 52 évet
Blau Frigyesné Lindenfeld Margit	élt 34 évet
Ehrenfeld Zsigmond	élt 75 évet
Ehrenfeld Samu	élt 42 évet
Ehrenfeld Richárd	élt 17 évet
Farkas Józsefné Porgesz Ilona	élt 37 évet
Farkas Klárka	élt 8 évet
Hinora Ignácné Berán Margit	élt 56 évet
Hirsch Herta	?
Jelinek Józsefné Balogh Gizella	élt 70 évet
Kálmán Mórné Kleinberger Róza	?
Klein Andor	élt 50 évet
Klein Andorné Gleichmann Jolán	élt 44 évet
Klein László	élt 17 évet
Klein György	élt 14 évet
Klein Ernő	élt 10 évet
Kohn Ignác	élt 70 évet
Kohn Ignácné Mednelsohn Sarolta	élt 65 évet
Korn Jakabné Wágner Hermína	élt 66 évet
Porgesz Lajos	élt 62 évet
Porgesz Hermann	élt 32 évet
Porgesz Dezső	élt 29 évet
Reinitz Betty	élt 75 évet
Reinitz Dezső	élt 63 évet
Reinitz Rózsi	élt 37 évet
Reinitz György	élt 32 évet
Reisz Ármin	élt 44 évet
Reisz Fülöp	élt 55 évet
Reisz Fülöpné Weisz Szeréna	élt 50 évet
Reisz Margit	élt 26 évet
Reisz Miklós	élt 20 évet
Reisz Mór	élt 53 évet
Reisz Mórné Kohn Terézia	élt 42 évet
Reisz Józsika	élt 6 évet
Schreiber Jakabné Tauber Fáni	élt 84 évet
Schreiber Manó	élt 57 évet
Spitzer Dávid	élt 62 évet
Spitzer Dávidné Balogh Sarolta	élt 72 évet
Stierheim Emilia	élt 61 évet
Szikla István	élt 34 évet
Szikla Júlia	élt 41 évet
Weisz Teréz	élt 65 évet
Weisz Henrik	élt 72 évet
Weisz Dezső	élt 42 évet

A Holokauszt helyi áldozatai előtt évek óta esedékes főhajtás vált valósággá 2014. december 16-án a pilisvörösvári Zsidó Temetőben egy civil adományozók állította emlékmű felavatásával. A szoboravatón, melynek szónoka dr. Verő Tamás óbudai rabbi volt, Pilisvörösváron elsőként emlékeztek nyilvánosan a náci népirtás ötvenegy, név szerint ismert helyi áldozatára.

A három méter magas, okkersárga kvarchomokkőből készült emlékmű felállítása és a megemlékezés szervezése a pilisvörösvári Friedrich Schillerről elnevezett gimnázium civil kezdeményezése volt. A szoboravatón budapesti, országos és külföldi zsidó közösségek, helyi és állami hivatalok, valamint Izrael állam, az Amerikai Egyesült Államok és Németország diplomáciai képviselői, az áldozatok hozzátartozói, a gimnázium tanári kara és diáksága volt jelen. Korábban már sor került a kerítés leomlott szakaszának helyreállítására. Az emlékgondozási projekt folytatását (a sírlelkek rendbetételét, a kerítés további szakaszainak megerősítését) az oktatási intézmény továbbra is feladatának tekinti.

Mit einem Christgeburtsspiel aus alten Zeiten verabschiedete die Kompanei – eine Laientheatergruppe bestehend aus Werischwarer, Schaumarer und Sankt Iwaner Mitgliedern – die Adventszeit, und stimmte das Publikum am 19. Dezember in der Großen Pfarrkirche auf das Weihnachtsfest ein.

KRISTKINDL IN WERISCHWAR

Der Aufführung wohnten etwa 70 Interessenten bei, und hörten mit Andacht der Einführung von Hilda Hartmann, der Leiterin der Theatergruppe sowie dem kunstvollen Vortrag der Laienschauspieler zu. Das Kristkindlspiel der Kompanei bestand aus Liedern – solo und auch vom Schaumarer Frauenchor gesungen – und darüber hinaus aus (rezitierten) Prosatexten. Die Handlung war jedem Zuschauer wohlbekannt – es ging um die Geburt Jesu.

Die Geschichte des ersten Christkindspiels fand durch die Aufzeichnungen der Oberuferer Weihnachtsspiele (in der Nähe von Pressburg) von Karl Julius Schröer bzw. durch seinen Schüler, den Begründer der Waldorfschule, Rudolf Steiner, in den deutschsprachigen Regionen Mitteleuropas Verbreitung. Das originale Christkindlspiel war ein Volksschauspiel, und vereinte das fromme Warten auf den Heiland mit scherzhaften Szenen – wie etwa das schalkhafte Streiten der Hirten untereinander. Durch die Verbindung des

Heiligen mit dem Profanen wurde die Geschichte der heiligen Nacht dem Volk näher gebracht. Die Dramaturgie des Schaumarer Kristkindlspiels hat dieses Element sowie das Festhalten an der Mundart mit Geschick bewahrt. Das Oberuferer Weihnachtsspiel wird nämlich – als Andenken an die deutschen Bauern der Bodenseeregion, unter denen dieses Volksschauspiel entstand – immer in der Mundart vorgetragen. Im Falle des Schaumarer Kristkindlspiels kümmerte sich Hilda Hartmann um die Überarbeitung der Textvorlage, die Angleichung der Sprache des Schauspiels an das hiesige Bairische sowie für die Dramaturgie und Regie. Für die Requisiten sorgte Tamás Milbich d. Ä., den musikalischen Hintergrund verdankte man Olga Partl-Milbich. An der Aufführung nahmen folgende Personen bzw. Vereine teil:

Dominik Szabó (Sternsinger), Katalin Balázs-Lukács (Engel Gabriel), Julia Mirk (Engel), Szilvia Mirk (Maria), Erik Richolm (Joseph), Márton Takács und Fanni Bacs (Rufinus Wirt und Wirtin), Walter

Manherz und Julia Mirk (Servilus Wirt und sein Kind), Ingrid Manherz, Liza Manherz (Titus Wirtin und Kind), Ildikó Malomsoky (Hirt Gallus), István Klencsák (Hirt Stichel), Zoltán Varga (Hirt Witok), Csaba Kiss (Hirt Crispus), der Schaumarer Frauenchor (Leiterin: Magdolna Marlok-Cservenyi).

Sowohl die Schauspieler als auch die mitwirkenden Sängerinnen und Musiker haben ihr Bestes gegeben. Dass ihr Spiel aus ihren Herzen kam, war nicht zu übersehen bzw. zu überhören – die Aufführung war tadellos. Ein sehr inniger Moment wurde am Ende des Schauspiels geschaffen, als das Publikum gebeten wurde, das abschließende Lied „Stille Nacht, heilige Nacht“ gemeinsam mit der Kompanei und dem Frauenchor zu singen. Die ganze Zuhörerschaft sang mit und man war von dem Gefühl ergriffen, dass am Abend des 19. Dezembers in der Großen Pfarrkirche Werischwar viele gute Menschen dasselbe erhoffen.

Márta Müller

Das Treffen beginnt in der Winterzeit um 16.00 Uhr mit einem lockeren Gespräch über die Geschehnisse der vergangenen Woche. Man berichtet einander über die Neuigkeiten im öffentlichen Leben der Stadt, was seit dem letzten Treffen in der Familie, im Freundeskreis passiert ist. Nach der einführenden Gesprächsrunde werden 4-5 Themen zur Diskussion vorgeschlagen, und je nach Lust und Laune der Tischgesellschaft werden von den vorgeschlagenen Themen einige oder gar alle aufgegriffen und besprochen. An der Diskussion darf jeder teilnehmen – wie bei einem wahrhaftigen Stammtisch – die Teilnahme ist aber nicht zwingend, man darf dem Gespräch auch nur lauschen.

Die Stammtisch-Mitglieder erinnern sich an die früheren Zeiten, an ihre Kindheit und Jugendzeit und erzählen den Kameraden und Kameradinnen, was ihnen

Die Mitglieder des Schwäbischen Stammtisches treffen sich donnerstags in der Bibliothek der Grundschule am Kirchplatz. Jedes Mal kommen 12 bis 15 Frauen und Männer zusammen, um sich in der Werischwarer bairischen Mundart oder auf Deutsch über Gott und die Welt auszutauschen.

SCHWÄBISCHER STAMMTISCH

im Zusammenhang mit den Diskussions-themen einfallen, was ihnen in den Sinn kommt. Manche der besprochenen Themen verbinden sich mit aktuellen Ereignissen, Feiertagen des Kirchenjahres oder der Gemeinde Werischwar.

Im Herbst und Winter 2014 wurden beim Stammtisch Themen ausdiskutiert

wie die kommunalen und Minderheitenwahlen in Werischwar, die Bräuche und Sitten zu Allerheiligen/Allerseelen, zum Andreas- und Barbaratag und in der Adventszeit. Ferner Heiligenbilder in den Werischwarer Stuben (vor allem in den Schlafzimmern), Votivtafeln (z.B. in Mariazell, Máriaremete/Mariasil), Pilgerfahr-

ten, Engelserscheinungen, Hochzeiten im Winter. Unter den Diskussionsthemen finden sich aber auch profane Gegenstände wie Arbeiten im Haus und Hof, auf dem Feld, Bergarbeit in der Grube, Schulunterricht früher und heute, Sparsamkeit der Schwaben oder das Fußballspielen früher und heute.

Jedes Mal gibt es etwas zu entdecken – eine längst in Vergessenheit geratene Erinnerung, die gerade durch das Gespräch wachgerufen wird oder ein Wort, eine Wendung, die man das letzte Mal von der Oma (Aal) gehört hat.

Beim Stammtisch wird aber nicht nur geplaudert, es wird auch gefeiert – und zwar die Namenstage und Geburtstage der Mitglieder. In diesem Winter hat man sogar zwei außergewöhnlichen Geburtstagen beiwohnen können: die Damen Terézia Peregi und Mária Paul-Tagscherer – beide feste Eckpfeiler des Stammtisches – sind 80 Jahre geworden. Unser herzlichster Glückwunsch!

Márta Müller

NEUJAHRSWUNSCH DES SCHWÄBISCHEN STAMMTISCHES

I wünsch aing a kliksöölichs, nächs Joa,
a Kristkindl mid di krästi Hoa,
a kuads Pratl ääfm Tisch,
tatsua a kuadn Wää,
a Khöla fui Ruam,
und ooli Joa tswaa-trää sou schäini
klaani Puam.

Ich wünsche euch ein glückseliges neues Jahr,
ein Christkind mit krausem Haar,
einen guten Braten auf dem Tisch,
dazu einen guten Wein,
einen Keller voll Rüben,
und alle Jahre zwei-drei so schöne
kleine Buben.

Der Schwäbische Stammtisch wünscht allen Werischwarern ein glückliches neues Jahr! Jeder – Alt und Jung – ist zu unseren Treffen herzlich willkommen.

WERISCHWAR IM „DEUTSCHEN KALENDER 2015“

Der jährlich erscheinende „Deutsche Kalender“ ist vielleicht die wichtigste ungarndeutsche Veröffentlichung in unserer Zeit, denn dieses Jahrbuch gibt immer wieder einen Überblick über das Leben der Volksgruppe, dokumentiert wichtige Ereignisse und verweist auf bedeutende Vertreter und Leistungen des Ungarndeutschums jeweils in der Jahreszusammenfassung.

Aus diesem Grunde ist es aus Werischwarer Sicht besonders erfreulich, auch heuer über einen Aspekt der Geschichte und Kultur des ungarndeutschen Städtchens in dem Band lesen zu können. In der Rubrik „Jugend Forscht“ zeichnet Éva Miereisz mit viel Liebe ein Porträt ihres Großvaters, des ungarndeutschen Bildhauers Georg Miereisz, der – auch – in seiner Heimatstadt bis auf den heutigen Tag unvergessen ist, und dessen Hände Arbeit

auch an vielen anderen Orten in Ungarn bewundert werden kann: unter anderem in Budapest, Erlau (Eger), Fünfkirchen (Pécs) und Balatonfüred.

Georg Miereisz kam 1910 als Sohn einer deutschen Familie in Werischwar auf die Welt, wo er auch die Grundschule besuchte, in der seine Lehrer bereits auf sein Talent aufmerksam wurden. Als Schulen folgten die Bürgerliche Knabenschule in Neupest und die Bildhauer-Gewerbeschule, in der er die ersten systematischen Kenntnisse seiner späteren Profession kennen lernte. Als Bildhauerpraktikant war er für so renommierte Grabsteinfirmen wie Zupán oder Gabay tätig und bereits im Alter von 20 Jah-

ren durfte und konnte er als Praktikant aus Carrara-Marmor im Auftrag der katholischen Kirche eine Jesus-Statue anfertigen, die in der Budapester Pfarrkirche „Herz

Jesu“ in der Lehel-Straße zu bewundern ist. In der Folgezeit widmete er sich mit seiner Bildhauerarbeit in erster Linie der Anfertigung und Gestaltung von Grabmälern. Während des Zweiten Weltkriegs arbeitete er in der Bildhauerwerkstatt des Parlaments, die sich mit Rekonstruktions- und Renovierungsarbeiten beschäftigte. In den hierauf folgenden bitteren Jahren der Kriegsgefangenschaft in Deutschland und Österreich konnte er zum Glück seine Fähigkeiten als Steinmetz und Bildhauer einsetzen. Zurückgekehrt in die Heimat war er zunächst als selbständiger Handwerker tätig, dann beim Budapester Staatlichen Steinmetzunternehmen und von 1953 an als Mitarbeiter der Bildhauerwerkstatt des Fonds für bildende Kunst angestellt. In diesen Jahren arbeitete er auch weiterhin an Grabdenkmälern, so vor allen Dingen auf dem Kerepescher Friedhof, doch sind das Ergebnis der Arbeit seiner Hände zahlreiche Schöpfungen, die auch landesweit bekannt sind, so etwa die 1902 von Franz Graf Mikula erschaffene Statue des Stammesfürsten Álmos auf der Fischerbastei in Budapest, die Miereisz 1953 behaute.

Der Tätigkeit von Georg Miereisz beendete seine Invalidenpensionierung ein Ende, die auf Grund der für Steinmetze und Bildhauer schon seit Hippokrates und Paracelsus geradezu als Berufskrankheit anzusehenden Silikose notwendig wurde.

Werischwar besitzt ihn seiner Person einen Sohn der Stadt, auf den es zu Recht stolz sein kann. Dank gebührt Éva Miereisz dafür, dass sie ihren Großvater in unser aller Erinnerung zurückgerufen hat.

Dr. Gábor Kerekes

SAASCHLOCHTN FRIE IN WERISCHWAR

DISZNÓÖLÉS ANNO PILISVÖRÖSVÁRON

A disznóölés mindig a téli időszakban történt, azonban időben fel kellett rá készülni. Már tavasszal el kellett gondolkodni, hogy hány malacra van szükség, mennyinek van hely, és hány feldolgozott disznóra lesz szüksége a családnak a következő vágásig. Volt, aki saját kocát tartott, hogy rendszeres malac-ellátmánya legyen, de akadt, aki rokonoktól vagy esetleg piacon szerezte be a felnevelni kívánt malacot [spéifaal]. Aki malacot akart nevelni, annak gondoskodnia kellett megfelelő mennyiségű takarmányról. Persze emellett a család konyhájából kikerülő (kis

mennyiségű) ételmaradékot, az ételek készítése során keletkező tisztítási és egyéb konyhai hulladékot is megkapták az állatok.

Gechter Mártonné Krupp Mária. Tíz kismalacból kilencet fel tudott nevelni, a tizedik nem tudta kinyitni a száját.

Előkészületek

A malac, nagyobb családnál malacok felcseperedése után, téli időszakban következhetett a disznóölés [saaschlochtn/opschtaichn]. A háziasszony időben hazakészítette a fűszereket, gyűjtötte a kenyeret és a zsemlét. Az asszonyok előző nap összekockázták a zsemlét, megpucolták és apróra vágták a vöröshagymát, megtisztították a fokhagymát. Ez nagy munka volt, mivel mindenből nagy mennyiségre volt szükség. A házigazda eközben kikészítette a szükséges eszközöket. Előkerült a rénfa [fleschrauma], a kisebb vajt sózoteknők [treigl], a szóó kád [scháffü], a nagy vajt forrázóteknő [traoug], a disznóvágási asz-

tal [hockstauck], különböző nagyméretű zsírosbödönök [smojzteesn], a daráló [fleschmü], a hurkatöltő [wueschtmashii] (régén csak a hassal nyomó változat létezett, ennek neve [wueschtpritzn]), a pucolóharang körömlé húzóval a tetején [klauckä], forgató lánc [khaitn], merőkanál [saipflaeifü], fakanál [khaulaeifü], üstház [khaisztlheezl], tálak [schiszl], lábasok [ree], szűrő [saiche], vödörök [aumbaie] és egyéb használati tárgyak. Mindent alaposan meg kellett tisztítani a disznóöléshez és -feldolgozáshoz. A bárdot [hakl], aprító baltákat [hokae] és különböző késeket – úgymint szűrőkés [schichmaisser], zsigerelő kés [tarmmaisser], daraboló kés [schnittemaisser], formázó kés [spaihmaisser] – és a fenőkövet [schleevstaä] általában a böllér hozta, és hozzá tartozó tokban, hüvelyben [schraad] tartotta. A disznót előző nap nem etették már, hogy könnyebb legyen a belek pucolása, tisztítása.

Szúrás

A böllér [fleschhocker] már hajnalban érkezett, ekkor a gyerekek gyorsan az ágy alá bújtak – ami a magas sváb parasztágnál nem volt nehéz. Fülüket befogva várták, míg levágták a disznót. Az üstökbe eddigre már begyűjtötték, a vizet forralták. Mindenekelőtt ittak egy kis bátorítót, a házigazda pálinkával [schnaops] kínálta a segítőköt és a böllért. Ezután kihozták az ólból [saastoj] a disznót [saa], ekkor a háziasszony már készült egy nagy, zománcos tállal [waeeling]. A disznó lábára kötelet kötöttek, ezzel tudták kivezetni az ólból. A földön az oldalára döntötték, a segítők lefoglák, és a nyaki ütőérnél a böllér megszurta. Lényeges, hogy az állat jól kivérrezen, ennek érdekében a mellső lábával pumpáló mozdulatot végeztek, hogy kijöj-
jön az összes vér [pluad], melyet a háziasszony a vajlingba gyűjtött, közben kezével

vagy fakanállal gyorsan keverte, nehogy megalvadjon.

Forrázás

Miután a disznó kivérzett, a nagy vajt tekőbe két forgató láncot tettek, erre került a disznó. Az üstökből vödörrel a disznóra öntötték a forró vizet.

A férfiak a láncok segítségével elkezdtek forgatni az állatot a forró vízben. Itt meg is említeném, hogy pörzsölés, leégetés nem volt jellemző a vörösvári sváboknál, minden esetben csak forrázták a disznót, így a szőrtüszők is kiáztak. Miután leforrázták [oppriatn], kanalakkal és a pucolóharangokkal elkezdtek lekaparni a szőrért, közben a körmeit lehúzni. Miután megtisztították, bevágták a hátsó lábain az inakat [flacksn], és így ráhúzták a rénfa tüskéire, majd felállították. A régi rénfák kétlábúak voltak, így valaminek neki kellett őket dönteni, az újabbak már négy lábbal készültek. A fejfelé lógó disznót még megtisztították, ahol szükséges volt.

Darabolás

Vörösváron ún. karajra bontották a disznót: a farka tövével kezdtek megvágni, végig elöl középen óvatosan haladva, nehogy

sérüljenek a belek vagy a gyomor, egészen a fejéig. A belsőségeket és zsigereket [kschwöücn] is szépen le tudta a böllér választani.

Az egész egy nagy táliba került, innen szét tudták válogatni. A belsőségeket – úgymint máj [léjwe], szív [hééz], tüdő [lungä], vese [nie(r)n], lép [paisl] – megtisztították. A beleket [tárm] (nem forró vízben) alaposan kimosták. Hallottam egy fából készült eszközzel, mellyel a bélzsírt el tudták távolítani: egy kampószerű részen áthúzták a belet, így a külső hártvás zsír lejött róla [schleemsteichel]. A bél alapos tisztítása mindig az asszonyok feladata volt. Többszöri hideg vizes (esetleg ecetes) átmosás után használatig sós vízben tárolták, hogy ki ne száradjon. Alaposan

átmosták a hólyagot [plodeä], a gyomrot [moong], olykor még fel is fújták őket. Leszedték a hájat [schmée] is. Ezután hideg vízzel alaposan kimosták a disznót. Az állatot bárdal (nem fűrésszel!) kettéhasították, ezután sorban lekerültek a szalonnák [schpájk]. Levágták a fejet [káupf, schée], kiszedték belőle a velőt [hian], és leválasztották a füleket [uawaschl]. A fejen maradt

a pofahús [pokaefleesch], a fejhús [fatzkauschn], az orr [nosn], a tokát általában levágták és megabálták. Közben elkezdték a belsőségeket, a fej, a toka és a különböző húsook abálását sós [soitz], babérleves [loawaplatl] vízben.

Majd leválasztotta a böllér a fontosabb húsrészeket, úgymint oldalas [fleschighi ripn], tarja [knyákprál], rövid karaj [kuazi kármánál], hosszú karaj [laungi kármánál], császárszalonna [kheesefleesch], szűzpecsenye [junganproodn], húsos hasalja [paachflaik], lapocka [schuiga] és első csülök [knyájhael]. A hátsó részt egyben választotta le. Formázva ebből lett a sonka [sunga].

Hurka, kolbász, disznósajt

A böllér a csontokat kisebbekre darabolta, és nekilátott a kolbász- és hurkakészítésnek. A megfőtt belsőségeket kivette az üstből. Ha a háziak akarták, akkor a tokaszalonnát paprikásan-fokhagymásan elkészítette. Szétválogatta a belsőségeket, melyik kerüljön a véres hurkába [bluada wuascht], a májas hurkába [lejwa wuascht], melyik a disznósajtba [schwatl/schwatlwuascht].

A véres hurkához az asszonyok reggel vagy előző nap már apró kockákra vágták a zsemlet (akkorára, hogy el ne akadjon a töltőben) és a vöröshagymát. A zsemlekockákat a bélzsíron [tármschmoiz] barnára pirították. Leszűrték, hozzákerült a vér, a dinsztelt hagyma [tünsza zwifü], darált vagy apróra vágott belsőségek, fűszerként pedig só [soiz], bors [pfaiifa], szegfűszeg [kwiaznagl], majoranna [magaerau(n)] és fokhagyma [knyoufö], kis zsírt is tettek bele, hogy fényesebb legyen. Összekeverve lazán bélbe töltötték, és hurkapálcával [schpaal] megtűzték. Abálás után, ha kihült, szép márványos lett, szeletelhető.

A májas hurkához negyedekre vágták a zsemlet, beáztatták abáléba [wuestszupn], a puhára főtt hússal, szalonnával és belsőségekkel együtt átnyomták

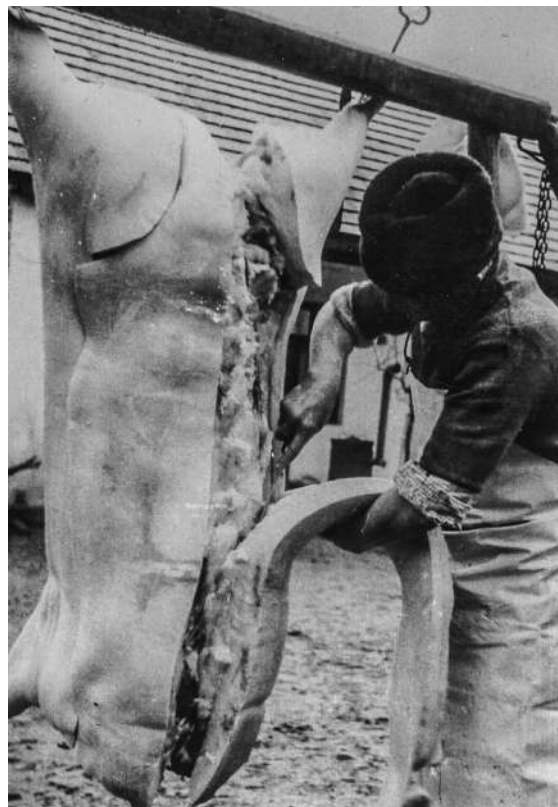

a darálón, majd fűszereztek sóval, borssal, majorannával és pirospaprikával. Ezután ezeket is két végén hurkapálcával megtűzve, középen megtekerve készítették el.

A disznósajthoz a puhára főtt fejhúst, szalonnát, nyelvet [zunga], esetleg a fület és a bőrkéket [schwoatn] összevágták, sóval, borssal, köménnyel, pirospaprikával fűszereztek. Hozzáöntöttek az abáléból (ez összekocsonyásítja), ezután hólyagba vagy gyomorba töltötték, és lekötözték.

Mikor mindhárommal elkészültek, betették az üstben lévő abáléba. A tűzre már nem rakták, ezt főzni már nem szabad, kb. 70-80°C fokon kell abálni. Mikor feljött a lé tetejére, megnézték, átabálódott-e, nem vérzik-e a hurka. Ha jó volt, akkor hideg vízbe kiszedték, utána hagyták szikkadni. A disznósajtot lesúlyozva hagyták kihűlni, így elvesztette felesleges víztartalmát, és szép, tömör állagú lett.

A kolbászhoz ledarálták az innen-onnan lefaragott apróhúst, az összekockázott kolbászhoz félretett húsokat, a zsírszalonnával

Tartósítási eljárások

Az első és legalapvetőbb tartósítási eljárás a füstölés, amiről a cikkben írtam részletesebben. A másik a sózás-pácolás, mint pl. a sósszalonnánál. A harmadik mód a zsírban eltevés: a frissen lesütött húsokat zsírosbödönbe tették, és rétegezték zsírral. Így ahogy a zsír fogyott, úgy került ebből a húsból az asztalra. A zsír – ha légmentes – nagyon jól tartósít. Akadtak akár 100 literes bödönök is. Ez igen jó volt inséges időkben, mivel kevesen engedhették meg maguknak, hogy disznóhúst hentesüzletben [fleschpaung] vásároljanak.

nát és a fokhagymát. Fűszereztek sóval, borszal, kis köménnyel és fűszerpaprikával. Összegyúrták, töltővel vékonybélbe töltötték (a hasi töltővel óriási munka lehetett betölteni!), majd két végét visszahajtva (esetleg megcsomóztva), középen megtekerve farúdra akasztva szikkasztották. Közben figyelni kellett, hogy ne legyen légbuborékos, feszesre kellett tölteni. Szikkadás után mehetett is a hideg füstre.

Régen a nyitott kémény [rafangkövüüb] szolgált a disznóságok füstölésére, ekkor csak fával szabadott a kemencébe [ouve] vagy ültetett tűzhelybe [ksaitzti ouve] betüzélni, elvéve akadt egy-két füstölő [sööchouve]. Ez utóbbinál először fával betüzeltek, majd a parázsra keményfából készült fűrészport szórtak, így lassan, hideg füsttel történt a tartósítás.

Töpörtyű, szalonna, kocsonya

Közben a segítők összekockázták a zsírszalonnát, és elkezdtek kisütni egy üstben. Ezt sokszor a nagypapa vagy nagymama szeretete lassan, odafigyelve végezni. Miután a töpörtyű [khrammü] kisült, leszűrték, majd egy szűrőben kinyomkodták belőle a felesleges zsiradékot. A sonkákat, csülköket, szalonnákat, esetleg oldalast alaposan besózták a teknőkbe, egy idő után páclébe tették lesúlyozva. A pácolás leteltével kiacasztották őket leszikkadni, és ez is mehetett füstölésre. A szalonnából hagytak füstöletlenül is, így készülhetett sós fehérszalonna [ksoitzna schpaick], paprikás szalonna [paprikaschpaick] és füstölt kenyérszalonna [ksööchta schpaick] is.

A lábakból [háxn], farokból, fülekből és pofahúsból, fejhúsból készülhetett esetleg kocsonya [kszujtz] is. Ekkor hideg vízben feltették a nyers húsokat főni, egész hagymával, fokhagymával, sóval és egész borszal. Több óra főzés után a hús már olyan puha, hogy leválik a csonttól. Mivel sok friss étel volt, ezt inkább napok vagy hetek múlva főzték meg. A svábok nagyon szerették a kocsonyahúst melegen, friss reszelt tormával [krei/krím]. A maradék húst

kézzel kicsontozták, tálakba tették, és erre merték a kocsonyalét. Ez kihülve szeletelhető.

A késői főzés miatt alaposan lesózva, hideg helyen tárolták a húsokat, mivel hűtőszekrény és fagyasztó nem volt. Sózással húst is tartósítottak. Ekkor a só szinte teljesen kiszívta a nedvességet a húsból. Hosszú idő után ez lett a zöldhús [kriefleesch], amit a régi öregek – köztük a dédnagymám is – nagyon szerettek.

Jutott is, maradt is

Ezután sok helyen volt egy kis zene, tánc és éneklés. A férfiak kártyáztak egyet, a nők beszélgettek, a gyerekek játszottak. Zárásul a háziasszony csomagolt mindenkinek kóstolót [kausztzn], mely májas és véres hurkából, esetleg sütni való kolbászból és töpörtyűből állt.

A maradék töpörtyűt ledarálták és cserépedényekbe tették, egész sokáig igazán finom volt reggelire. A zsír alja, a „zaccos zsír” nagyon megfelelő volt sütéshez, igazán finom ízt adott a süteményeknek [poharee]. A füstölt áru a padlásra került szikkadni, a házigazda vagy háziasszony osztotta be, kinek mennyi jut, de olykor felszöktek a gyerekek, és eltűnt egy-két szál kolbász. Az abálé sem ment kárba, a következő napokban a szomszédok, rokonok bekopogtak egy-két literért, ugyanis nagyon finom leves [wuaestszupn] lett belőle.

Egyszóval szinte minden disznórészből lett valami, kevés bizonyult használhatatlannak.

Minden disznóvágás családi összefogást igényelt, ekkor a rokonságra lehetett számítani, segítettek a háziaknak. Ennek viszonzása a visszasegítés volt, így igazán összetartóak voltak ősünk.

Sajnos ez a hagyományunk egyre halványabb, egyre elfeledettebb, bízom benne, hogy legalább mutatóba mindig maradjon egy-két család, aki nem hagyja ezt kihalni.

Egy disznóölés menüje

Reggel hagymás-májás pirított vér, kenyérral és házi savanyúsággal. Aki nem szerette a vért, az ehetett dinsztelt hagymás „tungis” kenyeret. Délben friss csontos húsból hamis krumpliceves [krumbienszupn mit fleesch]. Esetleg frissen süttött hús. Este kezdődhetett a disznótor [saadaunz]. A munkálatokkal készen voltak, elkészültek az ételek. A háziak, a böllér és a rokonok, segítők megpihentek. Nagy öröm volt, hogy immár a következő vágásig el voltak látva hússal.

Orjaleves [pánieszupn] volt kezdésnek. Ezután jöhetett a toroskáposzta [schlochtaekraad], mely savanyúkáposztából, csontos hússal, hurkával és kolbással készült, abáléval felöntve főzték, még az abálé „zaccát” is rámerték, így igazán jó íze volt. Húsgombóc nem került bele, ez egy új dolog, viszont ha maradt valami füstölt áru az előző vágásból, azt beletették. Friss kenyérral fogyasztották. Aki kívánt, ehetett húst, hurkát, kolbászt, de még töpörtyűt is.

Napközben legfinomabb volt a Hockstaukról falatozni. Itt aprították fel régen az abált belsőségeket és húsrészeket [khaisztlfleesch]. Ez késekkel, kis bárdokkal történt, később ezeket felváltotta a kézi daráló. Aki figyelt, nagyon finom falatokat találhatott itt. Ha a háziasszonynak elég segítőtje volt, akkor mostanra elkészült a szilvalekvárral töltött hájas kifli [schméerlkipferl] vagy pogácsa [schméerlpugácserl] is.

Végezetül szeretném ezt a hosszás, sok időt és energiát igénybevevő cikket a nagymamámnak ajánlani. Hosszú ideje nyúzom a különböző – így a disznóvágási – hagyományok és kifejezések miatt is. Ha Ő nem lenne... nem sikerült volna ilyen részletesre ez a cikkem, nem kerülhetett volna bele ennyi sváb kifejezés. Így azt kívánom, a jó Isten éltesse őt még sokáig, hogy sok témában tudjon nekem még segíteni! Az ő generációjuk az utolsó, aki még részletes információval tud nekünk szolgálni, így mindenkit arra buzdítok, hogy gyűjtsön az idősektől információt!

Zsámboki Szabolcs

A cikk megjelent a Pilisi Sváb Hírmondó internetes blogon. Fotók: Fogarasy-Fetter Mihály és a tájház archívuma.

Egyelőre nem mindenütt hullott még a téli sportoláshoz szükséges mennyiségű hó, a hideg azonban már megérkezett, így egyre többen indulnak a Budapest környéki erdőkbe, gyalog és szánkóval egyaránt. Az alábbiakban rövid áttekintést kaphatnak arról, milyen lehetőségek várják a télen is sportolni vágyókat, s hogy melyek a szabadban folytatott téli sportolás legfontosabb szabályai.

TÉLI SPORTOK A SZABADBAN ÉS AZ ERDŐBEN

A téli erdő olyan, akár egy természetes sportközpont: ha van hó, akkor szánkózhatunk, több helyen várnak bennünket lesiklásra alkalmas és sífutó pályák, de ha nincs hó, akkor is sétálhatunk, túrázhatunk, vagy éppen befagyott erdei tavak tükrén csúszkálhatunk, korcsolyázhatunk. A téli erdei programok az egész család számára izgalmasak, több generáció érezheti jól magát együtt, miközben a Pilisben, a Budai- vagy a Visegrádi-hegységben, illetve a Gödöllői-dombság erdeiben tölti szabadidejét. De a jégkárosult erdőkben idén a szokásosnál jóval nagyobb körültekintés szükséges, akár szánkózás, sífutás vagy csupán túrázás alkalmával.

Sípályák Visegrádon

Már most is síelhetünk és szánkózhatunk, sőt, hófánkózhatunk a visegrádi Nagy-villám Sípályán, ahol a nyolc pálya közül haton hóágyúval biztosított, stabil, sportolásra alkalmas hóréteg, valamint esti világítás várja a vendégeket. A Nagyvillám Sípálya hétköznapokon reggel 9-től este

9-ig, pénteken és szombaton pedig este 10-ig tart nyitva, a szánkózás ingyenes, a zárt pályán kipróbálható hófánkózás pedig különleges élményt nyújt. A decemberi jégkár nem érintette a sípályát, ezért az fennakadás nélkül működik. A pálya közelében a Madas László Erdészeti Erdei Iskola faházai kínálnak fűtött pályaszállást. Javasoljuk a Nagyvillámra indulóknak, hogy a sípályát személygépkocsival a Mátyás király út, illetve a Fellegvár felől közelítsék meg, hiszen az útszakasz másik része kevésbé járható. A bonyodalmak elkerülése érdekében tanácsos a parkolóban vagy az út sípályával ellentétes oldalán parkolni.

Ha esik még hó...

Sajnos a jégkár nem kerülte el a Dobogókői Sícentrumot. Mára sikerült egy pályát és egy felvonót kiszabadítani, de a Sícentrumra még további helyreállítási munkák várnak, így örömmel vesznek önkéntes segítséget, munkát és anyagi felajánlást (ezekkel kapcsolatban a +36 30 852 0340-es telefonszámon jelentkezhetnek az

érdeklődők). Dobogókón nincs hóágyú, ezért a szabaddá tett pálya használatához még legalább 10-15 cm vastag hóréteg van szükség.

A Pilisi Parkerdő területén jelenleg (január elején) nem áll rendelkezésre sífutásra alkalmas mennyiségű hóréteg, de jó hír, hogy a nagy-hárs-hegyi sífutóutat a Parkerdő munkatársai jégkármentesítették, így az újabb hóesést követően várja a sportolókat. Megfelelő hóvastagság esetén a hűvösvölgyi Nagy-rét vagy bármely erdei tisztás is kiváló a sífutás kipróbálására.

Szabályok a téli sportoknál:

- Kijelölt sípályán soha ne szánkózzunk!
- Mindig csak belátható helyeken, lejtőkön szánkózzunk!
- Szánkózás és sífutás során is gondoljunk a többi, gyalogos erdőlátogatóra, a gyerekekre és idősekre!
- A szabadban folytatott téli sportokhoz mindig öltözzünk megfelelően, lehetőleg vigyünk magunkkal váltóruhát és meleg italt!
- Ködös időben, alkonyat után és viharos szél esetén semmilyen sporttevékenységet ne folytassunk az erdőben!
- Lehetőleg ne induljunk egyedül az erdőbe!
- Előre tájékozódjunk az időjárásról, köd, jegesedés vagy viharos erejű szél esetén hallasszuk későbbre az erdei sportolást!
- Csúszós turistautak esetén a túrabot jó szolgálatot tehet!

Korcsolyázás a tavon

Az erős fagyok miatt külön említést érdemel a természetes vizeken való korcsolyázás és csúszkálás. A vonatkozó rendelet szerint csak állóvizek befagyott jegére léphetünk rá, a folyóvizeket kerülni kell! A tavakon is csak akkor csúszkálhatunk, korcsolyázhatunk, ha a jég kellően szilárd, nem mozog, nem olvad. A természetes vizek jégén akkor lehet biztonságosan sportolni, ha annak vastagsága eléri a 10 centimétert. Ehhez legalább három-négy nap kemény fagyra van szükség. Az óvatosság azonban sosem árt: a jégen először mindig finoman lépkedjünk, bottal kopogtassuk meg a felületét, és csak akkor tegyünk nagyobb mozdulatokat, ha mindent rendben lévőnek találtunk.

A Pilisi Parkerdő Zrt. erdészetei a decemberi jégkár óta folyamatosan dolgoznak a turistautak felszabadításán, mostanra egy-két kivétellel járhatóak az utak. A www.parkerdo.hu/latogathato oldalon lévő térképeket folyamatosan frissítjük. A felszabadított utakról letérni azonban a jégkárral érintett területeken továbbra sem szabad, hiszen az erdők belsejének megtisztítása akár a 2015-ös év végéig is eltarthat.

Pilisi Parkerdő Zrt.

EGÉSZSÉGES TESTMOZGÁSOK

A csikung, vagy más írásmóddal, ch'i kung jelentőségét mutatja, hogy a Werner Lind-féle Nagy Harcművészeti Lexikon (Libruna Kiadó Budapest, 2004) több oldalon keresztül taglalja a kialakulását, a történetét és a hatásait. A csikung jelentése: „az energia feldolgozása”, „az életenergia kultúrája”. A csikung három pilléren alapszik: „légzés, gimnasztika, diéta” (Nagy Harcművészeti Lexikon, 462. o.).

Mostani cikkünkben két szakember segít bevezetni minket a ch'i kung rejtelmeibe: Szénási Zsolt, az Európai Kyusho Akadémia vezetője, a Smart Guard harcművészeti stílus alapító mestere és Opál Róbert, természetgyógyász, harcművész.

– Minden dolog energiával működik, az energia pedig rezgés, illetve a rezgések továbbvitele – mondja Szénási Zsolt. – Gond akkor van, ha az energiaáramlás megakad a szervezetünkben, vagy ha az energia rossz irányban terjed, illetve ha túlteng. A testünkben energiapályák vannak, amelyek olyanok, mint egy folyó: kiáradhatnak, kiszáradhatnak, rossz felé folyhatnak. A ch'i kungot folyamszabályozásnak tekinthetjük, amely azt segíti, hogy a testben áramló energia a megfelelő módon, a megfelelő mennyiségben, a megfelelő időzítésben folyamatosan eljusson mindenhová. A testünknek ugyanis sejtszinten és szerv-, illetve a szervrendszerek szintjén is erre van szüksége.

– Az emberben minden szinten jelen van az energia – veszi át a szót Opál Róbert. – Testünk vízzel van telítve, amelyben többféle módon észlelhető az energia terjedése, például az idegrendszeren vagy az érhálózaton keresztül. Ezek másfajta minőségű energiák, mint az elektromos készülékek-nél használatos energiák. Szervezetünkben orvosi műszerekkel mérhető módon jelen van kis- és alacsonyfeszültség, váltó- és egyenáram, valamint elektromágnesesség egyaránt. Ezek az energiák az ideg- és az érhálózaton keresztül hatnak a meridián rendszerre, és hatást gyakorolnak a vérkeringésre is.

– Képzeli magát el magunk elé egy kábelköteget – folytatja Szénási Zsolt. – Az egyik kábelben áramlik a folyadék (víz és abban oldott anyagok), a másikban az áram (vér és nyirokrendszer), amelyek egymással összefüggenek.

– A szervezetünkben lévő elektromos áram hat a folyadékrendszerre és a vérkeringésünkre, mint ahogy a folyadékkristályos órákban lévő kristályokra is hat az elektromos impulzus – erősíti meg Opál Róbert.

– A testünket áthálózó energiarendszert a meridiánrendszer, az érrendszer, az idegrendszer és a központi idegrendszer alkotják. Az itt áramló energiákat lehet külső segítséggel is szabályozni, például mágneses karkötővel vagy mágneses ággyal, de ezek csak ideiglenes megoldások lehetnek. A ch'i kung egy testmozgáson és légzésen alapuló belső rendszer, és éppen abban rejlik a nagyszerűsége, hogy külső eszközök igénybevétele nélkül, mi magunk szabályozhatjuk testünk energiáit.

– Ismétljük meg tehát, hogy a ch'i kung gyakorlatok a testünkben lévő energiaáramlást szabályozzák – mondja Szénási Zsolt. – Akkor vagyunk egészségesek, ha az energiarendszerünkön keresztül megfelelő módon áramlik az energia. A gy-

ogy mit képes látni és mit él át. A gyakorlás természetesen fejleszti a keletkező érzeteket is, de még egyszer mondom, a lényeg, hogy az egészségünket szolgáljuk, ha ch'i kunggal foglalkozunk.

• Semmiféle negatív hatása nincs?

– Említettem már, hogy az energia nem megfelelő irányításával lehet rombolni is – sóhajt Szénási Zsolt. – Amikor még tapasztalatlanabb voltam, egyszer magam is majdnem ráfizettem. Kísérleteztem, nem az előírásoknak megfelelően végeztem el egy gyakorlatot, aminek a következtében először óriási energiáim támadtak, de aztán a testhőmérsékletem tartósan lecsökkent és egy hétig folyamatosan fáztam. Végül csak akupunktúrás kezeléssel sikerült vissza-

Egészséges testmozgásokkal foglalkozó sorozatunkban eddig a klasszikus jógával, illetve a hatha- és a gerincjógával foglalkoztunk. Most a csikung kerül sorra, amely mozgásanyagában első ránézésre egyszerű tornának tűnik, de valójában sokkal többről van szó.

ENERGIAÁRAMLÁS

korlatok során, ha elindítom az energiát és nem adom meg a konkrét célját, hogy hová menjen, akkor az energia pontosan oda fog érkezni, ahová kell. Szándékos irányítás esetén az energiával lehet rombolni és lehet gyógyítani is. Ezért nagyon fontos, hogy csak olyan mestertől tanuljunk, aki ezzel tökéletesen tisztában van, és a tudását jóra használja.

• Ha valaki megnéz egy ch'i kungot gyakorló embert, akkor a tai chihoz hasonló mozgást, egyfajta gimnasztikát lát. Hogyan történik az energia áramoltatása?

– A gyakorlatok során két dolog történik: az egyik a mozgás – az egyszerűség kedvéért nevezzük gimnasztikának –, és az ehhez tartozó megfelelő légzéssel végezzük a fizikai munkát – dől előre Szénási Zsolt. – A másik a gondolatainkkal végzett munka. A gondolatok képekként jelennek meg, illetve a gyakorlás közben érzések, érzelmek jelennek meg. Valójában nagyon fontos, hogy az illető mennyire képes elengedni magát,

állítani a normális testhőmérsékletemet. Szóval a saját bőrömmön tapasztaltam meg, hogy az ember fantasztikus dolgokra képes, éppen ezért nagy felelősséggel tartozik önmagának és a tanítványainak is. Kemény lecke volt, de tanultam belőle.

– Egy belső alkímiai folyamat révén az ember a képi gondolatainak erejével meg tudja változtatni az energiáit is – mondja Opál Róbert. – Például a dühöt nemcsak kiadhatjuk magunkból, hanem úgy is átalakíthatjuk, hogy az ne okozzon számunkra energiavesztést, elgyengülést. A ch'i kung ebben nagyon sokat segít. A ch'i kung betegségmegelőzésre, öngyógyításra és gyógyászati munkára is alkalmas. Kínában már több ezer éve alkalmazzák és kutatják a gyógyászati hasznosságát is.

– Ázsiában élnek a legtöbbször az emberek. – folytatja Szénási Zsolt. – Abban a kultúrkörben a ch'i kung a napi élet része.

– Az emberi energia típusai közül, a szakmai berkekben gyakran genetikai energiaként emlegetett energia a meghatározó. Ezt

a kínaiak hozott energiának vagy eszenciának nevezik. De nem szabad megfeledkezni a külső környezetből jövő energiákról sem, amelyek pozitív és negatív értelemben is hatnak az egészségi állapotunkra, a testünkre – mondja Opál Róbert. – Ugyanakkor, többek között például ch'i kunggal és a hozzá tartozó megfelelő életmóddal az emberi élet akár 15 évvel is meghosszabbítható – orvosi segítség igénybevétele nélkül. És akkor még nem is beszéltünk az életminőségről, amely egy testileg-lelkileg egészséges ember esetében egészen más, mint amit ma sajnos gyakran tapasztalunk az embereknél. Szerencsére ma már a nyugati orvostudomány is egyre nagyobb figyelmet fordít a keleti gyógyászati hagyományokra. Például bizonyított tény, hogy a rendszeres meditálás növeli a telomeráz enzim aktivitását, tehát véd a sejtek öregedése ellen. Többek között a telomeráz megismerésért kapta az orvosi-életleni Nobel-díjat 2009-ben Elizabeth H. Blackburn, Carol W. Greider és Jack W. Szostak.

Érdemes komolyan venni a ch'i kungot is, hiszen nem véletlen, hogy Ázsiában a mai napig is nagyon sokan művelik.

• **Kitől tanuljunk, ha szeretnénk elkezdni a chi' kungot?**

– Csak hozzáértő mesterhez menjünk, aki-ről megbizonyosodunk, hogy érti a dolgát, és felelősséget érez az iránt, amit csinál – zárja le a beszélgetést Szénási Zsolt.

Nos, úgy gondolom, hogy ehhez már nem kell sokat hozzátennünk. Jó mester-kérését kívánok mindenkinek!

Várhegyi Ferenc

Csoportos TSMT alapú szenzomotoros terápia indul Vörösváron

Helyszín:

Bioliget Állatorvosi rendelő emelete

Hétfőn de. 10 -11 óráig az 1-3 éves nem óvodába járó gyerekeknek

Kedden du. 15.30- tól- 16.30-ig a 3-6 éves korig óvodás gyerekeknek

Ovis-Torna

Játékos, zenés, mozgásfejlesztő torna
3-6 éves korig

Kedden du. 16.30-tól 17.30-ig

Érdeklődés, bejelentkezés, állapot felmérésre időpontegyeztetés:

Török Renáta

tel: 06 20 9 759001

e-mail: t.renata01@gmail.com

PUFC FÉLÉV

A 2014/15-ös bajnoki évben sem unatkoznak a PUFC vezetői és edzői. Az utánpótlás labdarúgással foglalkozó egyesület nyolc korosztályos csapattal dolgozik, több mint 170 gyermek fordul meg a kezük alatt. Ekkora létszám és pályaterhelés mellett a vörösvári utánpótlás foci már régen kinőtte a sporttelepet. Szerencsére van remény az infrastruktúra fejlesztésére, az egyesület TAO-pályázaton pénzt nyert el a leromlott állagú öltözőépület felújítására.

– Sajnos, még nem kaptuk meg a nekünk megítélt összeget a Magyar Labdarúgó Szövetségtől, így a felújítás egyelőre még nem kezdődhet meg – mondja Bilau Csaba, a PUFC elnöke. – De bízunk benne, hogy már nem kell sokáig várunk, hogy egy korszerűsített, a mai kor követelményeinek megfelelő öltözőépülettel gazdagodjon a város.

A PUFC egy másik kezdeményezése, hogy a sporttelepen a jelenlegi játszótér és a sportpályák elbontásával kialakíthassanak egy 60x40 méteres műfüves edzőpályát. Pándi Gábor alpolgármester azonban azt javasolta, hogy az új edzőpálya inkább a sporttelep alatt lévő, sportcentrumnak kijelölt önkormányzati területen legyen.

Ha ez a beruházás megvalósulna, nagy lépést tenne előre az önkormányzat, és a PUFC is végre méltó körülmények között tudna foglalkozni a vörösvári labdarúgással. A magam részéről messzemenően támogatom az elgondolást és szurkolok, hogy meg is valósuljon! (VF.)

S most térjünk vissza a PUFC sporttevékenységéhez. Bilau Csaba évek óta hangsúlyozza, hogy a Bozsik programban szereplő U7, U9, U11, U13-as csapatoknál nem az eredmény a lényeges, így ennek megfelelően az előző félévben is a gyerekek önfelelt játékán és a képzésükön volt a hangsúly. A klub ősszel több Bozsik-tor-

na fordulót is megrendezett, akadt olyan rendezvény, amelyen egyszerre több mint 240 környékbeli gyermek vett részt. A Pest megyei bajnokságban szereplő U16-os csapat a harmadik, az U18-as csapat az ötödik helyen zárta az őszi szezont.

December 20-án korosztályos évfárrókkal búcsúztak a 2014-es évtől, illetve megrendezték a PUFC alkalmi csapata (edzők, tagok) és a régi vörösvári, ma már az MTK-ban, a Vasasban, a Grosics- és a Puskás Akadémia csapataiban szereplő játékosok mérkőzését. Nem maradtak ki az óvodások sem, akik számára december 6-án biztosítottak játéklehetőséget. A decemberi rendezvényeken 200 gyereket mozgattak meg, igazi élményt adva nekik és a családjaiknak.

Ami pedig a 2015-ös téli időszakot illeti: napi edzések mellett, januárban-februárban újra megrendezik a tavaly nagy sikert aratott utánpótlás teremtorrát. A Rubók-Schiller teremtorrára 7 korosztályban (2008, 2007, 2006, 2005, 2004, 2003, 2002-es születésűek) összesen 39 csapat jelezte részvételi szándékát. A csapatok a környező településekről (Nyergesújfalu, Piliscsaba, Pilisszentiván, Solymár, Nagykovácsi, Pilisszántó, Pilisszentkereszt) érkeznek. A PUFC ezzel a térség egyik legnagyobb utánpótlástorna-rendezője lett. A rendezvénysorozat helyszíne a Friedrich Schiller Gimnázium. A játéknapok: január 17., január 24., február 7., február 14. és február 21. Ezek a napokon reggeltől estig patog majd a labda a gimnáziumban, ahol a büfé is nyitva van. A PUFC várja mindazokat, akik szeretnének bepillantani a gyerekfoci világába, és szeretnének szurkolni a vörösváriaknak.

További információkat a teremtorráról és az egyesület életéről a klub honlapján találnak: www.pufc.hu. S végül ne felejtsek el eleget tenni Bilau Csaba kérésének, aki elmondta, hogy a PUFC továbbra is várja a vörösvári és környékbeli, focizni szerető gyermekeket! Ha minden jól alakul, hamarosan a jelenleginél komfortosabb és bővülő lehetőségek között.

Várhegyi Ferenc

December 1-jén a Vásár téri iskola tornatermében gyűltek össze a tanulók, hogy részt vegyenek az OMV 2013-ban indult olvasásnépszerűsítő programján. A program nagykövetei Puskás Péter színész, zenész és Lola énekesnő, akik örömmel álltak a kezdeményezés mellé.

LOLA ÉS PUSKÁS PETI A VÁSÁR TÉREN

Az iskola igazgatónöje, Mézinger Éva köszöntötte a tornateremben összegyűlt tanulókat és a vendégeket. Az OMV részéről jelen volt Wilfried Gepp, a cég ügyvezetője, aki németül mondott néhány szót a diákoknak, és Mezősi Rita, aki játékos vetélkedővel tette próbára a tanulók tájékozottságát. A diákok már ebben is lelkesen vettek részt, de még nagyobb lelkesedéssel fogadták a fiatal sztárokat, Lolát és Puskás Petit, és az őket gitáron kísérő Füstös Bálintot.

A program célja tehát, hogy népszerűsítse az olvasást, így az énekesek nemcsak énekeltek, hanem fel is olvastak a gyerekeknek. Sőt, be is vonták őket. Kezdetnek egy

nyelvtörővel indított Puskás Peti, melyet utána több diák is megpróbált felolvasni kisebb-nagyobb sikerrel. A próbálkozások azonban vitathatatlanul jó hangulatú alapot adtak a rendezvénynek.

A gyerekek láthatóan élvezték ezt a közös olvasással, zenéléssel eltöltött órát, a végén pedig az asztalra kihelyezett könyvek közül válogathattak. Az 1000 könyv között volt klasszikus, kötelező olvasmány, mesekönyv, ismeretterjesztő könyv, sőt még krimi is, így mindenki találhatott kedvére való.

Palkovics Mária

A programról:

Az OMV Hungária Kft. 2013 őszén indította olvasásnépszerűsítő programját, melyet a 2014-es évben is folytattak. Az olvasást népszerűsítő program keretében a vásárlók a vállalat töltőállomásain adhatták le elolvasott könyveiket, amelyeket a cég iskolák diákjainak, könyvtárainak juttatott el. A kampány során eddig több mint 20 000 könyv gyűlt össze, amelyeket általános iskolai zenés felolvasó délutánok keretén belül adtak át – többek között a Vásár téri iskolának.

HÍVOGATÓ A PALÁNTÁBA

Palánta Általános Iskola nyolc osztályába a környező településekről és a fővárosból 130 gyermek jár. Kiemelt nevelési cél a tananyag megtanítása mellett, hogy a gyerekek önálló, harmonikus, boldogságra képes, gondolkodó személyiséggé fejlődjenek, a pedagógiai módszerek is e célt szolgálják.

Alsó tagozaton meghatározott kerektek között biztosítják a pedagógusok a gyermekek számára az egyéni haladási

ritmust, de felső tagozaton is van lehetőség a differenciálásra. A tananyag és a követelményrendszer a Palánta Iskolában is ugyanaz, mint az ország valamennyi iskolájában, módszereiben, hangulatában mégis valami mást nyújt. 17 éve projektek láncolatán tanítják meg a tananyag egy részét mind alsó, mind felső tagozaton. Az idegen nyelv az angol, amelyet harmadik osztályban kezdenek tanulni a diákok.

A leendő első osztállyal két tanító foglalkozik majd, akik így írnak magukról:

Bardóciné Rein Saroltának hívnak, 2002-ben diplomáztam. Hiszem, hogy a tanítás egy olyan, életre szóló hivatás, ahol nemcsak a diákok tanulnak tőlünk, hanem mi is tőlük. Örömmel tölt el, hogy részem lehet abban a folyamatban, ahogy egy óvodásból felelősségteljesen

gondolkodó iskolás lesz. E cél eléréséért töreksem következetes, türelmes és odafigyelő pedagógus lenni.

Kriston Edina vagyok. Amikor 2006-ban friss-diplomásként állást kerestem, remélni sem mertem, hogy alternatív iskolában kezdhetem a pályafutásomat. Nagyon hálás vagyok, hogy így alakult, hogy tanítóként a Palánta alapozta a szemléletemet. Olyan közösségre találtam, ahol az együttműködés nem csupán üres szlogen, ahol nyitottak az ötletekre, ahol nap mint nap új kihívások elé állítanak az izgalmas mindennapok. Itt nemcsak taníthatok, hanem rengeteget tanulhatok is a kollégáktól és a gyerekektől. Szeretem a családias légkört, hogy közvetlen a kapcsolatunk a gyerekekkel, és a szüleikkel is. Lányaim születése óta még sokkal jobban érzem, értem a személyközpontú bánásmód fontosságát. ■

Az iskola életébe a szülők a február 10-ei és március 25-ei nyílt napokon tekinthetnek be. A beiratkozás ideje 2015. április 20 és 24. között lesz. A beiratkozás feltétele a szombati Hívogatókon való részvétel legalább 3 alkalommal. Ennek részleteiről a www.palanta.hu oldalon tájékozódhatnak.

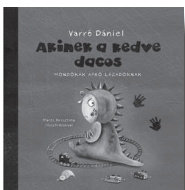

ÚJ KÖNYVEK A VÁROSI KÖNYVTÁRBAN

Nyáry Krisztián:

Igazi hősök -
33 magyar

Vannak köztük ismert emberek, mint Papp Laci vagy Semmelweis Ignác, és kevésbé ismertek, mint Halassy Olivér a világ első mozgássérült olimpikonja, Hugonnai Vilma, az első magyar diplomás nő vagy Ocskay László százados, a magyar Schindler.

Varró Dániel: Akinek a kedve dacos

Mondókák apró lázadók

Andrew G. Marshall:
Szeretlek, de miért én vagyok mindig az utolsó?

Hogyan tedd gyerekbiztosá a házasságod? A párok, akik csak a gyerekeikért élnek, előbb-utóbb végleg lemerítik saját magukat és kapcsolatukat.

Beth Ciotta: Cupcake Imádók Klubja III. - Szerlemtornádó

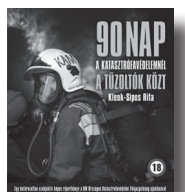
A Cupcake Imádók Klubjának következő története ismét tele van hétköznapi vágyakkal, szerelemmel és szenvedéllyel, sok humorral és életszeretettel.

Kami Garcia:
Unbreakable – Törhetetlen

Légió-sorozat 1. rész – Ifjúsági irodalom

Klenk-Sipos Rita:
90 nap a katasztrófavédelemnél a tűzoltók közt

Egy határozottan szubjektív képes riportkönyv a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatósága ajánlásával.

Más kárán tanul az okos. Így tartja a nép-bölcsesség. Én most arra biztatom az olvasót, hogy tanuljon a más kárán – tanuljon a mi kárunkon!

A KÉMÉNYTÜZEKRŐL A MÁS KÁRÁN TANULVA

December 13-án tűzoltóautók szirénája verte fel a csendet a békés Kápolna utcában. Hozzánk, a mi házunkhoz jöttek, amelynek kéménye a helytelenül – sőt felelőtlenül – alkalmazott fűtési technológia miatt kigyulladt, és tűzijátékszerűen, ezer szikrát és nagy csóvát vetve lángolt a sötét éjszakában. Ha nincs Csibu cica, aki észrevette a tüzet, és kedves alsó szomszédjaink, Viki és Zoli, akik a cica jelzése nyomán értesítették a tűzoltókat, le is éghetett volna családi otthonunk. (Ezúton is köszönöm nekik a gyors cselekvést, a rövid időn belül kikerülő helyi és pesti tűzoltóknak pedig a szakszerű intézkedést, amellyel a veszélyt elhárították. Többi szomszédunknak is megköszönjük, hogy felajánlották segítségüket, és aggódtak értünk. Jó érzés volt, hogy a bajban számíthatunk embertársainkra!)

Utólag elemezve a tűz okát, melynek során szakemberek véleményét is kikértem, rájöttem arra, hogy az utóbbi 4-5 évben, mióta fával fűtök, lényegében mindent elkövettem annak érdekében, hogy tűz üssön ki nálunk... Vizes fával (sőt, bútortalappal, rétegelt lemezzel!) fűtöttem, amelynek következtében kátrány rakódott le a kéményben. A kémény nem volt megfelelően hőszigetelve, különösképpen nem felelt meg a mostani szabványnak (2012. évi 90. törvény). Ráadásul az elmúlt években egyszer sem tisztítottam ki a kéményt. A bajt magamnak köszönhettem.

Mostanában sajnálatos módon egyre gyakoribbak a kéménytüzek városunkban (a Kápolna utcában ez volt a harmadik), ezért szeretnék néhány okos – a szakemberek által is szorgalmazott – tanácsot adni a fával tüzelőknek:

1. Csak olyan fával fűtsünk be, amelyet legalább három évvel korábban vágtak ki. Három év kell ugyanis ahhoz, hogy a fa megfelelően kiszáradjon. (A frissen kivágott fának 70-80%-os is lehet a víztartalma!)

2. A kéményünk megfelelően legyen szigetelve. A legjobb, ha a vegyes tüzelésű kazánhoz olyan kémény csatlakozik, amelyben saválló béléscső is van. (Az új szabvány már eleve így rendelkezik.) A béléscső gyorsan átmelegszik, így kicsi a valószínűsége, hogy a vízgőz lecsapódik a kémény falára.

3. Évenként legalább egy alkalommal – a fűtési idény kezdetén, de még jobb, ha félévenként – szakemberrel ellenőriztessük a kémény állapotát, és korom vagy kátrány lerakódása esetén tisztíttassuk ki azt.

4. A kémény tisztítását, kiégetését soha ne magunk próbáljuk elvégezni, azt mindig bízzuk szakemberrel!

5. A kémény öngyulladás esetén mindig értesítsük a tűzoltókat, ne várjunk arra, hogy a tűz magától lelohad. (Kátránytűz esetén a kémény belső hőmérséklete akár az 1000 fokot is elérheti!)

A gázfűtéssel szemben a fafűtés sokkal egyenletesebb meleget ad, kellemesebb hőérzetet nyújt. Mindnyájan szeretjük. De csak okosan, tanulva más kárából, tanulva a mi kárunkból! Ha betartjuk az előírásokat, nem kárunk, csak örömünk származhat belőle!

Fogarasy Attila

Fotó: www.kemeny.hu

APRÓHIRDETÉS

DUGULÁSELHÁRÍTÁS! Mosdók, mosogatók, fürdőkádak, padlóösszefolyók, WC-k, lefolyócsatornák, tisztítása falbontás nélkül, Iflinger Ferenc 26/330-320 mb: 30/9509-769 Pilisvörösvár Solymári u. 4.

GÁZKÉSZÜLÉK SZERVIZ! Cirkó, kazán, vízmelegítő, tűzhely, gázbojler, konvektor javítása tisztítása. Iflinger Ferenc gázkészülék javító gázszerelő mester. 26/330-320 mb: 30/9509-769 Pilisvörösvár Solymári u. 4.

A vörösvári tűzoltók önálló beavatkozók lettek

2014-ben a vörösvári tűzoltók összesen 90 bevetésben vettek részt. Ebből 70 alkalommal a fővárosi hivatásos egységekkel közösen, 20 alkalommal önállóan vonultak ki tüzesetekhez és műszaki mentésekhez. Az önálló beavatkozást 2014. április 1-jei érvénnyel az a megállapodás tette lehetővé, amelyet az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatósággal kötött a PÖTE. A megállapodásban a helyi tűzoltócsapat vállalta, hogy egy évben minimálisan 4500 órában riasztható lesz. (1500 órában nappal és 3000 órában éjszaka.) Ennek fejében a működéshez anyagi támogatást is kap a csapat az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságtól. A PÖTE messze túlteljesítette 2014. évi vállalását, hiszen összesen 6291 órában volt riasztható (3020 órában nappal és 3271 órában éjszaka).

Főfelügyelői látogatás

2014. december 31-én látogatást tett a vörösvári tűzoltócsapatnál dr. Bérczi László tűzoltó dandártábornok, országos tűzoltósági főfelügyelő. A tábornok úr meg-

szemléltette a tűzoltó-szertárat, és baráti beszélgetést folytatott a csapat tagjaival az elmúlt év eseményeiről, tapasztalatairól.

Parancsnoki tanfolyam

A PÖTE három tagja (Kovács Zsolt József, Pfeiffer Ferenc, Pfeiffer Zsolt) az elmúlt évben részt vett az önkéntes és létesítményi tűzoltóknak szervezett 344 órás parancsnoki tanfolyamon, melynek végén mind a hárman sikeres szakvizsgát tettek.

Tüzesetek

Előző havi jelentkezésünk óta a vörösvári tűzoltók 5 esetben vonultak ki: 3 alkalommal tűzoltáshoz, 2 alkalommal műszaki mentéshez. Jó hír, hogy az ünnepekhez kapcsolódó szokásos tüzesetek (karácsonyfa, tűzijáték) elmaradtak.

Tűzoltóink elhárították a veszélyt egy Kápolna utcai kéménytűznél, megakadályozva, hogy a lángok átterjedjenek a családi ház tetőszerkezetére. A kéményben a helytelen tüzelés miatt lerakódott kátrány gyulladt meg és égett magas hőfokon. A tűzoltók részben eltávolították az éghető anyagokat a kéményből, és felügyelték annak visszahűlését.

Egy családi ház konyhájában egy tűzhelyen felejtett étel okozott tüzet, amelyet a lakók a tűzoltók kikerkezéséig eloltottak.

A csapat tagjai az utómunkálatokat végezték el. Már az új évben történt, hogy egy családi ház szuterén helyiségében – feltehetően elektromos zárlat miatt – kigyulladt egy fenyőfából készült szekrény. Tűzoltóink gyors beavatkozásának köszönhetően a tűz nem terjedt tovább a lakásban.

Műszaki mentések

Sok gondot okoz a téli időjárás, a jegesedés városunkban is. A Szent Erzsébet utca és az Ősz utca sarkán egy BMW típusú gépkocsi csúszott az árokba, a 10-es főúton (a körforgalom közelében) pedig egy Ford Transit típusú teherautó csapódott a szalagkorlátnak. Utóbbi esetben a forgalmi akadály megszüntetéséhez munkagép segítségét is igénybe kellett venni.

Szén-monoxid vészjelző

Az előző lapszámban szoltunk részletesen a szén-monoxid veszélyeiről. Ha elemmel működtetett, könnyen kezelhető, megbízható készüléket szeretne vásárolni, hogy családját biztonságban tudhassa, forduljon bizalommal a helyi tűzoltókhoz, akik tanácsokat is adnak a vészjelző telepítésével és használatával kapcsolatban. **NE BÍZZA A VÉLETLENRE AZ ÉLETÉT!**

Pilisvörösvári Önkéntes Tűzoltó Egyesület

A VÁROSI NAPOS OLDAL SZOCIÁLIS KÖZPONT JANUÁRI PROGRAMJAI

(Pilisvörösvár, Rákóczi u. 5.)

A családsegítő szolgálatnál:

Álláskereső klubja. Heti rendszerességgel csütörtökönként 10 és 12 óra között. (Február 5. 12. 19. 26.)

Álláskeresők, munkanélküliek részére egyéni tanácsadásra van lehetőség kizárólag előzetes telefonos időpont egyeztetés alapján a 06-26/331-399-es telefonszámon.

Piactér: A hely, ahol önzetlenül felajánlhatja megunt bútorait, tárgyait, illetve ahol közzéteheti kívánságait. Jelenlegi szükségletek: gyermekágy, babakocsi, babafelszerelések (babakocsi, újszülöttnak való ruha), műszaki berendezések – turmixgép, centrifuga, régi tárcsás mosógép, elektromos kávéfőző, gáztűzhely, gázpalack, hajszárító, bojler, hűtő, mikró, vérnyomásmérő,

hálózsák, magyar-angol szótár és laptop.

Nagyon szívesen fogadunk gyermek és fiatal felnőtt ruhákat és cipőket!

A télelőre való tekintettel várjuk a felajánlásokat fűtőberendezésekre (pl.: kéményes gázkonvektor, kályha, hősugárzó, fatüzelésű kazán) és tűzijára.

Idősek Klubja

2015. február 9.

Sváb délelőtt, 10 óra

2015. február 16.

Barangolás az irodalomban, 10 óra

2015. február 26.

Dr. Hidas István előadása, 10 óra

Köszönetnyilvánítás

A Városi „Napos Oldal” Szociális Központ Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat ezúton szeretné megköszönni a Piactér szolgáltatás keretein belül nyújtott adományokat névtelenséget kérő felajánlóinak.

A Városi „Napos Oldal” Szociális Központ Gyermejkölési Szolgálat ezúton szeretné megköszönni a pilisvörösvári Drogerie Markt dolgozóinak és vásárlóinak, hogy adományaikkal két családot segítettek, megszépítették számukra karácsony ünnepét.

Köszönet illeti a rászoruló családoknak 10 köbméter tűzifát ajándékozó, Ágota keresztnevetű adományozót, aki önzetlenül felajánlott erre a célra egy nagy összeget.

Selymes Erzsébet intézményvezető

FÓRUM

Köszönet

A Ligeti Cseperedő Alapítvány nevében köszönetet mondunk mindazoknak, akik jövedelemadójuk 1%-át részünkre felajánlották. A Zrínyi utcai óvodát támogató közhasznú alapítvány 2013. évi gazdálkodását a következőkben foglalhatjuk össze: a 2012. évi szája 1 %-ának összege 274 758 forint. A befolyt összegből udvari játékokat vettünk, valamint takaróponyvát vásároltunk a két homokozóra, és nagyobb összeget fordítottunk a gyermekek kirándulására. Az alapítvány továbbra is támogatja a gyermekek fejlődését segítő eszközök beszerzését, a minőségi nevelőmunka javítását, valamint a gyermekek éves kirándulását. Továbbá hálásak vagyunk azoknak a szülőknek és támogatóknak is, akik az alapítvány összegét gyarapították a műanyag, papír és elektronikai hulladék gyűjtésével. Tisztelettel kérjük és köszönjük a jövőbeni segítő támogatásukat!

Az alapítvány kuratóriuma

1%

Kérjük, hogy 2014-es adója 1%-ával Ön is támogassa a Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Fúvószenekar Közhasznú Egyesületet. Adószám: 18696372-1-13

Köszönjük!

Tanoda

Amikor elhagyjuk Vörösvár határát a temető felé, dimbes-dombos tájon át, egy csodálatos hegytetőre érkezünk. A vidék olyan mesés, mintha Ausztriában járnánk.

Muszáj egy pillanatra megállni és körülnézni. Akárcsak egy kis ékszerdoboz. Minden van benne. Hegyek, napsütés, köd, apró, pici, szegényes házak és módosak is. Kincs a szomszédságunkban ez a kis falu. Ez Csobánka. Csobánkára kirándultunk a KDNP néhány tagjával karácsony előtt. Selymesi Erzsébet KDNP-s képviselőasszony hívott mindnyájunkat a szomszéd faluba, hogy megismerkedjünk a „Csepp tanoda” alapítvánnyal, annak céljaival, működésével.

Aki fogadott bennünket nagy-nagy szeretettel, vidámsággal, csupa mosollyal, Winkler Sándorné, Anikó, Csobánka KDNP-s polgármestere.

A polgármesterasszony készségesen megmutatta a Csepp tanodát, ami nem más, mint elősegítő csoport. Egy olyan közösség, ahol a gyerekek jól érzik magukat. Azok a gyerekek járnak ide, akik az iskolai tanulásban lemaradtak, halmozottan

hátrányos családból kerülnek ki. Ők az ott lévő délutáni foglalkozáson vehetnek részt. Jelenleg 28 gyerek tanodája működik Csobánkán. Többen már érettségiztek közülük. Nyolc önkéntes nagy szeretettel foglalkozik a gyerekekkel. Polgármester asszony elmondta, hogy a Csepp tanoda célja a legjobb eredményt elérni, növelni a gyermekekben és szüleikben az önbizalmat, és bátran szembenézni a kihívásokkal. Az élménydús beszámoló után polgármesterasszony megmutatta nekünk az újonnan kikövezett főtérrel, és kedvesen invitált a „Belvárosi Helytörténeti Múzeum”-ba. A múzeum szinte állandóan nyitva van. Három elkötelezett hölgy lelkesen magyarázza a látogatóknak a régmúltat, ahol a kilincset egymásnak adják az érdeklődők.

Érdemes tehát rövid időt fordítani szomszéd községeinkre is, van mit tanulnunk, esetleg felhasználhatunk néhány értékes ötletet.

*Dr. Gábeli Zoltánné
2014. december 12.*

**Anyakönyvi események bejelentése
a Vörösvári Újság számára:
ujsgag@pilisvorosvar.hu
06-30/228-0262**

**A Vörösvári Újság
az interneten:**

<http://vorosvariujsgag.pilisvorosvar.hu>

Megszülettek:

12. 01. **Varga Olivér**
Anyja: Majnek Éva
Apa: Varga Norbert
12. 01. **Müller Anna**
Anyja: Scheller Tímea
Apa: Müller Gábor

Elhunytak:

12. 26. **Gút József, 62 év**
Zrínyi u. 91.
12. 22. **Peller Jánosné, 74 év**
szül. Ipolyvölgyi Gabriella,
Fő u. 72.
12. 23. **Preszl Márton István, 59 év**
Szegefű u. 26.
12. 27. **Geiselhardt Józsefné, 86 év**
szül. Hasenfratz Anna
Szabadság u. 88.
01. 02. **özv. Szvatoava Györgyné**
szül. Boztheim Mária, 82 év
Erkel F. u. 10.
01. 02. **Pfeiffer János, 70 év**
Fő u. 17.
01. 02. **Bogár Imréné, 84 év**
szül. Klentschák Rozália
Petőfi S. u. 58.
01. 03. **Spanberger Tamás, 65 év**
Bp. XIX. Táncsics M. u. 4.
01. 03. **Hasenfratz Andrásné**
szül. Hidvégi Terézia, 84 év
Szabadság u. 90.

A POLGÁRMESTERI HIVATAL KÖZLEMÉNYE

TÁJÉKOZTATÓ

Ezúton tájékoztatom Tisztelt Adózóinkat, hogy adóügyekben befizetésüket az alábbi, Sberbank Magyarország Zrt.-nél vezetett számlaszámokra teljesíthetik a Polgármesteri Hivatal Adócsoportja által kiadott csekken vagy átutalással.

Iparüzési adó beszedési számla:	14100024-11787949-30000001
Gépjárműadó beszedési számla:	14100024-11787949-31000004
Magánszemélyek kommunális adója:	14100024-11787949-42000008
Egyéb bevételek beszedési számla:	14100024-11787949-39000008
Idegen bevételek beszedési számla:	14100024-11787949-40000002
Késedelmi pótlék számla:	14100024-11787949-38000005
Bírság számla:	14100024-11787949-37000002
Eljárási illeték számla:	14100024-11787949-36000009

Megszűnt adónemek, a hátralékkal rendelkező adóalanyok tartozásainak rendezéséhez:

Építményadó számla:	14100024-11787949-33000000
Vállalkozók kommunális adója számla:	14100024-11787949-34000003
Építmény utáni idegenforgalmi számla:	14100024-11787949-35000006

A csatornahálózat kiépítéséig szüneteltetett adónem:

Talajterhelési díj számla:	14100024-11787949-32000007
----------------------------	----------------------------

Dr. Krupp Zsuzsanna jegyző

MŰVÉSZETEK
háza
Pilisvörösvár

FEBRUÁRI PROGRAMOK

Február 1. vasárnap Schwäbische Ecke (Fő utca 104.)

15-18 óra **Fasching Krapfenfest in der Schwäbischen Ecke**
Hagyományos fánk szépségverseny
Sváb fánkfeleségek elkészítésének praktikái
 A jó hangulatról a SchwabenKraft zenekar, a finom forralt borról a Kertbarátok gondoskodnak.
 Minden érdeklődőt szeretettel várunk! Az eseménnyel kapcsolatos felhívásunkat az újság 35. oldalán olvashatják.

Február 8. vasárnap Művészetek Háza (Fő utca 127.)

15-19 óra **Asszonybál**
 A zenét a Die Adlersteiner zenekar szolgáltatja.

Február 10. kedd Művészetek Háza (Fő utca 127.)

18 óra Befogadott rendezvényünk:
Szendi Gábor előadása a civilizációs betegségek megelőzéséről (a Mosoly Állomás szervezésében) Info: 06-30-793-23-58

Február 12. csütörtök Művészetek Háza (Fő utca 127.)

11.45 **Jazz és a klasszikus művek találkozása**
 A Filharmónia Magyarország koncertje általános iskolásoknak

Február 14. szombat Művészetek Háza (Fő utca 127.)

20-03 óra **Farsangi Bál a SchwabenKraft Zenekarral**
 Valentin Napi játékkal fűszerezve
 Belépő: 1.200,- Ft

Február 15. vasárnap Művészetek Háza (Fő utca 127.)

17-22 óra **Nyugdíjas Klub Farsangi Bálja**

Február 17. kedd Művészetek Háza (Fő utca 127.)

17-24 óra **Farsangtemetés a Német Nemzetiségi Önkormányzat szervezésében**

Február 28. szombat Művészetek Háza (Fő utca 127.)

15 óra **Nyugdíjas Klub évnyitó rendezvénye**

Állandó programok:

Ritmikus gimnasztika lányoknak: péntek 15-16 (infó: 06 20 5171900)
Angel Dance: kedd, csütörtök (Kozsda Eszter: 06 20 503 1702)
Bogár-Zene baba torna: kedd 10-11 (infó: 06 20 975 9001)
Gerinc Jóga: péntek 18-19 (infó: 06 20 389 77 51)
Gerinc torna: hétfő, csütörtök: 18-19 (infó: 06 70 394 7205)
Joker Dance: hétfő, szerda (Fehérvári Tímea)
Hatha Jóga: szerda 18-19, 19:10-20:10 (bejelentkezés: 06 20 389 7751)
Ki-Aikido: hétfő (Vári András)
Kolibri: csütörtök (infó: 06 30 676 9587)
Óbudai Judo Club: hétfő, szerda (infó: 06 30 374 2424)
Rainbow Team: kedd, péntek (Farkas Zoltán)

MEGHÍVÓ

A Pilisvörösvári Nyugdíjas klub az idén is megrendezi a hagyományos „Batyus Farsangi bált”

2015. február 15-én (vasárnap)
 17-22 óráig a pilisvörösvári
Művészetek Házában.

A bálon a vidám hangulatot a **Bravi Buam** zenekar biztosítja.

A bált tombolasorsolás is színesíti!
 Minden klubtagot és vendéget (nemcsak klubtagot) szeretettel várunk!

A Nyugdíjas Klub Vezetősége

Fasching Krapfenfest

február 1-jén, 15 órától a Sváb Sarokban!

A Krapfenfest keretében hagyományos fánkzsépségyverseny rendezünk.

Az otthon sült fánkokat a zsűri 15 órától várja a helyszínen, melyek közül a három legjobbát díjazzuk.

A farsangi multságokat megidézve a **Schwabenkraft Zenekar** és a **Kertbarátok** gondoskodnak a jó hangulatról.

A kiállító helyiségben bemutatjuk a sváb fánkféleségek elkészítésének praktikáit.

A versenyre nevezni nyitvatartási időben a **Művészetek Háza portáján** vagy az **mhpvporta@gmail.com e-mail címen** tudnak.

Nevezési határidő: **2015. január 30.**

Érdeklődni lehet személyesen vagy telefonon a Művészetek Háza portáján hétköznap délelőtt.

06-26-333-094

Az összejövetelre mindenkit nagy szeretettel várnak a szervezők!

Művészetek Háza

Farsangi Svábbál

Szeretettel meghívjuk a Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Fúvószenekar Közhasznú Egyesület

farsangi svábbáljára, melyet

2015. január 31-én, szombaton 20-02 óráig a Művészetek Háza színháztermében tartunk. (Fő út 127.)

A bál a hagyományokhoz híven **BATYUSBÁL** lesz.

A belépő ára: 2000 Ft

Asztalfoglalás: Feldhoffer Jánosnál (06-30-816-2236, 06-20-322-1975, 06-26-331-813)

Szeretettel várjuk!

Vezetőség

2014 | 12 | 23.

Szent Erzsébet Otthon

Uniós támogatásból energetikai fejlesztés jött létre Pilisvörösvár városában

SAJTÓKÖZLEMÉNY (X)

A Szent Erzsébet Otthon 52 millió forint uniós támogatást nyert az „Egyházi jogi személyek épületenergetikai fejlesztése megújuló energiaforrás hasznosításával kombinálva a Közép-Magyarországi régióban” című pályázati kiírásán az Új Széchenyi Terv keretében. A 2014. december 10-én megvalósult beruházás nemcsak energia- és költségmegtakarítást jelent az otthon és időskorú lakói számára, hanem nagymértékű hozzájárulást is környezetünk védelméhez.

A Pilisvörösváron működő Szent Erzsébet Otthon mint referencia üzem az Idősgondozás Manhertz-elve® alapján, háromszintű modellben (Nyugdíjsház, Gondozási és Ápolási Intézet) helyezi el és gondoskodik a 220 fő időskorú lakóról, ápolási szükségleteiknek megfelelően. Egy ekkora intézmény működtetése során elengedhetetlen az energiaracionalizálás, ezáltal pedig az intézmény üzemfenntartási költségeinek hatékony csökkentése energetikai fejlesztés révén.

A pályázat előkészítése során fontos szempont volt az energiamegtakarítással elérhető költségoptimalizálás mellett a környezettudatosság is. Az intézmény tervei szerint a nyílászárók üvegeinek cseréjével, valamint használati-melegvíz (HMV) előállító rendszerük korszerűsítésével jelentős energiamegtakarítás és megújulóenergia-felhasználás várható, mellyel hozzájárulhatnak környezetünk védelméhez.

A Szent Erzsébet Otthon HMV előállításának korszerűsítése 100 db álló elrendezésű szelektív síkkollektor tetőn történő elhelyezésével valósult meg. A szolár rendszerelemek telepítése során 2 db 3000 literes melegvíz-tároló is elhelyezésre került a tetőtérbe.

A projekt másik fontos elemeként az Intézmény főépületének meglévő műanyag nyílászáróinak üvegetétjei (538 m² üvegfelület) kerültek kicserélésre hőszigetelt, fokozott légzárású ablakokra.

A munkálatok kivitelezése 2014.12.10-én fejeződött be.

A környezettudatos beruházással tiszta, megbízható és egyúttal költséghatékony rendszer tulajdonosává vált a Szent Erzsébet Otthon.

Az Intézményről és a fejlesztésekről bővebb információt a www.szeot.hu oldalon olvashatnak.

Kapcsolat:

Név/cím: Szent Erzsébet Otthon 2085 Pilisvörösvár, Szent Erzsébet utca 135.

Telefon/Fax: 06-26/332-132; 06-26/330-287;

E-mail: szeot@szeot.hu

Európai Unió
Kohéziós Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A KÉPZŐMŰVÉSZET TANSZAK KIÁLLÍTÁSA

